

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. KRÓLEWSKA 23, TEL. 665-57

KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, czwartek dn. 24 grudnia 1936 r.

W numerze: A Słowo ciałem się stało. — Z 33 posiedzenia Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P. — Rzemiosło w obronie Państwa. — Musimy zapoznać się z przepisami Kodeksu handlowego. — Z działalności Związku Kas bezprocentowego kredytu. — Zaświadczenia walutowe przy wywozie do Gdańska. — Praca. — Powołanie ławników Sądu Pracy. — Praca zakładów fryzjerskich podczas świąt. — Ubezpieczenia. — Z życia Samorządu Rzemieślniczego i organizacji: Z Izby Rzem. w Tarnopolu; Z Izby Rzem. we Lwowie; Inauguracja Kasy Bezprocentowej w Słonimie. — Podatki i ustawodawstwo podatkowe. — Oświata, wychowanie, kultura: Szkolnictwo dokształcające zawodowe w latach 1932—34; Fundusz szkolnictwa polskiego za granicą. — Zamiast życzeń. — Warunki otrzymania pomocy zimowej. — Skrzynka pocztowa. — Spis rzeczy w roczniku 1936 r. „Rzemiosła“.

A Słowo ciałem się stało...

Boże Dziecię rodzi się ponownie. Wśród szarugi i ciemności wschodzi jasna gwiazda i promieniami swoimi rozświetla horyzont. Zbiegają się pasterze, wiedzeni dzirną światłością i przynoszą dary Bogu. Gwiazda Betlejemska promadzi swoim blaskiem trzech króli mędrców, którzy witając dziecko składają mu w ofierze, mirrę, kadzidło i złoto. Boże dziecko, otulane przez Przenajświętszą Matkę, kwili i płacze.

Nie płacz, Boże dziecko, wszak jesteś miłością i nadzieją, wszak po to się nam urodziłeś aby w dusze ludzkie wnieść światło, aby radość zakwitła w nich, jak jabłoń zakwitła na wiosnę. Nie płacz, albowiem z duszy Twej padną ożywcze promienie na wszystko i wszystkich. Ludzkość musi się odrodzić miłością ku Tobie, musi się przestać błąkać i błądzić, musi odnaleźć swój własny kierunek, w którym iść będzie po wszystkie wieki.

Nie płacz, bo oto pasterze niosą ci dary, nie wymyślne, ale takie jakie im dała matka ziemia. Oto bydlę w stajence w której świat ujrzałeś, gorącym oddechem ogrzewa ci członczki, anieli niebiescy wyśpiewują chwałę Twego Imienia, a Matka Najświętsza w najwyższym upojeniu, składa ci hołd.

Tyś jest światłem i ożywozym promieniem dla wszystkich znękanych i nieszczęśliwych i dlatego przyzywamy cię, my ludzie, słabi, my, którzy nie jeden raz uchyliliśmy Boskim Twoim przykazaniom. Dzisiaj zapalamy choinkę. Czy rozpomnieliśmy o tych, których w życiu skrzywdziliśmy, czy staraliśmy się zło naprawić i skrzywdzonym dać zadość uczynienie.

Bóg jest dobrem najwyższym a my tylko ludźmi. Ale jak Bóg się odradza symbolicznie, tak i my powinniśmy się odradzać duchowo. Pamiętajmy, iż im większa dana jest nam władza, im więcej możemy, tym cięższą odpowiedzialność bierzemy na swoje barki wobec Boga. A Bóg przyjdzie i będzie karać, za stracone brutalnie dusze, za mękę cierpienia, za nadużywanie władzy.

I dlatego uderzmy się w piersi, uderzmy się kając przed potęgą Boską w tym dniu, kiedy „słowo stało się ciałem i zamieszkało między nami“. Niechaj akt skruchy poprzedzi radosny nastrój świąt Bożego Narodzenia. Nie zasłużymy na święto radości, jeżeli tkwić w nas będzie świadomość popełnionej a nienaprawionej krzywdy. Pomyślmy bowiem, kiedy sięgać będziemy do opłatka świątecznego, że w tej samej chwili ktoś może skrzywdzony przez nas, będzie ofiarą rozgoryczenia i żałowania w to, co jest i powinno być w nas nieśmiertelne, piękne i wieczne.

Święto Bożego Narodzenia jest wielkim świętem zbratania. Niechże ono będzie nim w całym tego słowa znaczeniu. Wtedy bowiem będziemy świętować całym sercem, nie zaś połowicznie, będziemy się radować w świadomości, że uczyniliśmy wszystko, aby krzywdę naprawić i z czystym sumieniem pójdziemy w przyszłość.

Z 33 posiedzenia Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Na posiedzeniu Zarządu Związku Izb, które odbyło się dnia 17 i 18 grudnia b. r., z ważniejszych spraw rozpatrywane były na posiedzeniu następujące:

Rozgraniczenie zakresu uprawnień blacharzy i dekarzy.

Obecny stan prawny, upoważniający dekarzy do krycia dachów blachą jest nieuzasadniony, gdyż technika krycia dachów blachą nie ma nic wspólnego z techniką krycia dachówką, płytkami, łupkiem i t. p., stąd pokrywanie dachów blachą winno stanowić integralną część rzemiosła blacharskiego wyłącznie do tego rzemiosła należąca. Rzemiosło dekarzkie powinno obejmować pokrywanie dachów wszelkiego rodzaju dachówką (paloną, cementową, azbestową — eternitem), łupkiem — szyfrem, papą oraz gontami.

Stosownie do powyższego naprawa i konserwacja dachu zależnie od użytych materiałów wchodzi w zakres uprawnień rzemiosła blacharskiego względnie dekarzkiego.

Uznanie „wyrobu wędlin z mięsa wołowego (koszernych)” oraz „rzeźnictwa i wyrębu mięsa koszernego” za odrębne rzemiosła.

Zarząd Związku Izb mając na uwadze, że rzemieślnicy wytwarzający wędliny z mięsa wieprzowego nie wyrabiają wędlin koszernych, które wytwarzają wyłącznie rzemieślnicy wyznania mojżeszowego dla potrzeb ludności żydowskiej, że jakkolwiek dotychczas rzemieślnicy wyznania mojżeszowego posiadali uprawnienie przemysłowe w zakresie całego wędliniarstwa, względnie rzeźnictwa i wyrębu mięsa jedynie z uboju rytualnego, wykonywując ten sposób rzemiosła w sposób cząstkowy i że te wykonywanie cząstkowego rzemiosła rzeźniczego i wędliniarskiego należy im udostępnić, a szczególnie z tego względu, że począwszy od dnia 1-go stycznia 1937 roku, mięso pochodzące z uboju rytualnego zostanie wyeliminowane z ogólnego obrotu uchwała wyrazić w Ministerstwie Przemysłu i Handlu opinię, popierającą wniosek Izby Rze-

mieślniczej w Warszawie o uznanie wyrobu wędlin z mięsa wołowego (koszernych) oraz rzeźnictwa i wyrębu mięsa koszernego za odrębne rzemiosła.

Ponadto Zarząd Związku Izb rozpatrywał memoriał wystany przez Z. I. R. do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie podstaw finansowych Izb Rzemieślniczych. Memoriał ten proponuje jako główne podstawy finansowe samorządu gospodarczego — aby na rzecz Izb przypadły dodatki do cen świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych od następujących kategorii płatników państwowego podatku przemysłowego.

1) przedsiębiorstw przemysłowych, prowadzonych na podstawie karty rzemieślniczej, niezależnie od kategorii świadectwa przemysłowego, a nie zaliczonych do przemysłu fabrycznego,

2) przedsiębiorstw przemysłowych, wykupujących VIII, VII lub VI kategorię świadectw przemysłowych, o ile wykonują sposobem rzemieślniczym rodzaje przemysłu, wyliczone w art. 142 prawa przemysłowego (i jego uzupełnień), choćby ich właściciele nie posiadali kart rzemieślniczych. W wypadkach wątpliwych miałyby zastosowanie przepis art. 143 prawa przemysłowego.

3) przedsiębiorstw handlowych, których podstawą obrotu towarowego przynajmniej 85% (sa towa-

ry wyprodukowane w przedsiębiorstwach wymienionych wyżej pod 1) i 2) a należących do tych samych właścicieli i położonych w tym samych miejscowościach.

4) przedsiębiorstw, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym są zobowiązane do wykupywania świadectw przemysłowych wyłącznie kategorii handlowych, a których czynności są uznane za rzemiosła przepisami art. 142 prawa przemysłowego (i jego uzupełnień).

5) oddzielnych składów należących do wymienionych pod 1) 2) 3) i 4) przedsiębiorstw, o ile są położone w tej samej miejscowości.

Zarząd jednogłośnie uchwałą memoriał ten przyjął do zatwierdzającej wiadomości.

W związku z dyskusją nad podstawami finansowymi samorządu gospodarczego rzemiosła rozwinęła się bardzo szeroka polemika na temat planowego układania preliminarzy budżetowych samorządu gospodarczego.

Wiele cennych uwag i wnikliwego ustosunkowania się do potrzeb samorządu rzemieślniczego i rzemiosła wygłosił w swoim bardzo rzeczowym przemówieniu obecny na zebraniu p. Naczelnik Wydziału Rzemiosła w M. P. i H. Józef Chrzanowski.

Dużo uwagi poświęcił p. Naczelnik Chrzanowski działalności biur organizacyjno - handlowych rzemiosła i Centrali Handlowej Rzemiosła, podkreślając celowość w rozwinięciu akcji tych placówek jako jednego z najważniejszych działów samorządu gospodarczego rzemiosła.

Rzemiosło w obronie Państwa*)

II. DZISIAJ.

Nie jest więc ideałem akcji obronnej, jeżeli ludność państwa i z nią reszta rzemieślnicze, trwając w czasie pokoju przy jako tako urządzonych warsztatach, instynkt swój samozachowawczy i zapal do czynnej obrony granic ujawniają dopiero w chwili wybuchu wojny. Bohaterstwo i pogarda śmierci są bardzo cennymi właściwościami narodu i tych na szczęście nam nie brak. Daleko ważniejszym jest jednak myśleć o wojnie przy codziennej pracy, posiadać gotowy, w szczegółach

opracowany plan i wykonywać go w czasie pokoju tak, aby przejście z jednego stanu w drugi nie było bolesną niespodzianką i zgubnym zaskoczeniem.

Z punktu widzenia obronności kraju i zwiększenia pogotowia jak i wykorzystania możliwości istniejących, szczególnie potrzebny jest rozwój takich gałęzi przemysłu, rzemiosła i handlu, jak działy: metalowo - przetwórczy, elektrotechniczny, chemiczny, włókienniczy, garbarski, drzewny, jak wreszcie olbrzymi dział

Najserdeczniejsze życzenia świąteczne i noworoczne przesyła
Izbom, Cechom i Związkom, oraz wszystkim Kolegom Rzemieśnikom
Związek Izb Rzem. R. P. i Redakcja „RZEMIOSŁA”.

przetwórczości płodów rolnych. Nie znaczy to, żeby i inne gałęzie nie były ważne i nie powinny znaleźć miejsca w ogólnym planie przygotowawczym. Prawdopodobnie niektóre działy rzemiosła, jak n. p. zdobnicze i galanteryjne, w czasie pokoju uzasadnione i potrzebne, zwłaszcza jeżeli chodzi o wyparcie obcej tandety i o wywóz zagraniczny, będą musiały ulec modyfikacji i przeobrazić się w warsztaty lepiej przystosowane do życia reglamentowanego. Ale zarówno te pierwsze niezbędne, jak i te ostatnie do zmienionej produkcji dostosowane, muszą zawczasu być znane, racjonalnie urządzone i przygotowane.

Plan mobilizacyjny warsztatów rzemieślniczych obejmuje: surowce i półfabrykaty, urządzenia techniczne, koordynację i podział pracy, spółdzielanie w zakupach i zbycie.

Ze względu na to, że czas wojny nie jest czasem zbytków, używania życia i upustu upodobań indywidualnych, lecz okresem największego wysiłku przy prostym i surowym sposobie bytowania, muszą już w czasie pokoju istnieć podstawy do tego rodzaju prowadzenia warsztatów. Plan mobilizacyjny przewiduje przejście z jednego sposobu produkcji na drugi w takich warunkach, aby jaknajmniej zakłócić i wstrzymywać wytwórczość. Musi on przygotować nie tylko przejście z produkcji pokojowej do wojennej lecz również mieć na uwadze następującą po niej powrót do normalnego życia.

Zawsze jednak niezbędne będą surowce i półfabrykaty. Zamiast wyrobów gotowych wywozimy przy naszej wadliwej strukturze handlu zagranicznego je niepotrzebnie i za bezcen zagranicę. Ołóż plan mobilizacyjny musi zawierać statystykę produkcji

niezbędnych do prowadzenia wojny surowców i półfabrykatów w tych rozmiarach, aby nadmiernie nie uszczuplać żelaznego stanu posiadania, nie wprowadzać dewastacji i stać w przyszłości pod grozą pustki. Weźmy jako przykład tak cenne surowce, jak skóry i wełna. Sprowadzamy ich z zagranicy jeszcze obecnie podczas restrykcji i utrudnień za blisko 100 milionów zł. (I—V.1936). Co można wybaczyć jeszcze w czasie pokoju, jest niedopuszczalnym lub niemożliwym podczas wojny. Plan przewiduje więc i kładzie nacisk na wprowadzenie jaknajprędzej w życie central i i rozdzielni dobrych i trwałych skór oraz nawołuje do rozszerzania racjonalnej hodowli owiec i tworzenia ośrodków zapasów i rezerw wełny. Wreszcie zawczasu reguluje sposób ich użycia. Bawlny nie produkujemy. Zakupiliśmy jej zagranicą ostatnio (I—V.1936) za przeszło 60 milionów zł. W planie obmyślony jest sposób zastąpienia bawełny przez len kotonizowany i inne namiatki.

Już z tych nielicznych przykładów wynika, że plan mobilizacyjny oddziałuje pośrednio już w czasie pokoju na hodowlę zwierząt domowych i produkcję roślinną i w dalszej linii na strukturę naszego handlu zagranicznego. Dalsze uwagi w tym względzie przekraczają rozmiary publikacji, nakreślonej w nagłówku.

Przejdźmy zatem do następnego działu. Zawarty w planie spis warsztatów rzemieślniczych umożliwia wgląd w ich urządzenia techniczne, maszyny, i narzędzia, zastęp fachowców i rozmiary produkcji. Cały aparat techniczny musi być znormalizowany, wykonywany w kraju i przez zmianę części składowych, gotowych każdej chwili do zastosowania, zdolny do rozszerzenia

lub zmiany produkcji. Zależnie od jej rodzaju, może być wskazany system wytwórczości pionowej lub poziomej, w każdym razie niezbędne jest współdziałanie całego szeregu warsztatów, wykonywujących kolejno pracę od obrobki surowca do gotowego wytworu. Organizacja racjonalnej produkcji przewiduje tego rodzaju system pracy już w czasie pokoju.

Tak urządzone warsztaty pracują zawczasu w warunkach normalnych. Posiadają swoje ośrodki zakupów i w tym celu zorganizowane źródła finansowe. Półfabrykat lub gotowy towar idzie znów drogą spółdzielczości do centrów zbytu i rozchodzi się na rynkach krajowych i zagranicznych.

W rezultacie nastawienie całej produkcji krajowej w ten sposób, aby jaknajwięcej wyrobów gotowych po zaspokojeniu rynku wewnętrznego mogło znaleźć zbytnie zagranicą, będzie najlepszym przygotowaniem rzemiosła — tak samo zresztą i innych zawodów — do obrony państwa. Niewątpliwie ten i ów produkt ulegnie przy mobilizacji modyfikacji i reglamentacji ze względu na główny cel: zwycięskie odparcie najazdu wroga — ale przy przewidywanej polityce gospodarczej nie wywoła to przewrotu i zastoju w warsztatach pracy.

Uwagi nasze kończymy przytoczeniem najwyższej zasady: im lepiej w czasie pokoju będzie rzemiosło zorganizowane, urządzone i znormalizowane technicznie, im składniej będzie pracować według jasnego planu produkcji, im ściślej skupi się na podstawach spółdzielczości, im więcej gotowych produktów wywozić będzie zagranicę, tem doskonalejszą sprostą swym zadaniom na wypadek mobilizacji i w obronie państwa!

Dr. Tadeusz Sas-Jaworski

Musimy zapoznać się z przepisami kodeksu handlowego

IV. Zbycie przedsiębiorstwa, jego dzierżawa i użytkowanie.

Przedsiębiorstwo handlowe może być przedmiotem zbycia, dzierżawy i użytkowania. Każda z tych trzech transakcji musi być stwierdzona aktem pisemnym. Ustne umowy nie są ważne. Przez zbycie przedsiębiorstwa prawo rozumie każdą umowę, która powoduje zmianę własności przedsiębiorstwa. Może to być sprzedaż, zamiana, darowizna, dziedziczenie testamentowe i t. p. Dzierżawa przedsiębiorstwa następuje wtedy, gdy właściciel, za określony czynsz oddaje prowadzenie przedsiębiorstwa innej osobie na jej rachunek. Użytkowanie ma miejsce wówczas, gdy kupiec oddaje prowadzenie przedsiębiorstwa innej osobie na jej rachunek, zachowując sobie jego własność i zobowiązując do zwrotu przedsiębiorstwa w nienaruszonym stanie w chwili wygaśnięcia umowy o użytkowanie. Bardzo często syn prowadzi warsztat ojca na swój rachunek, lub mąż przedsiębiorstwo żony i wtedy mamy do czynienia z użytkowaniem. Przy użytkowaniu w odróżnieniu od dzierżawy, użytkujący nie płaci właścicielowi czynszu. Zbycie przedsiębiorstwa, którego właścicielem jest kupiec rejestrowy, ustanowienie dzierżawy lub użytkowania musi być wpisane do rejestru handlowego.

a) Zbycie przedsiębiorstwa.

Zbycie przedsiębiorstwa obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, jako całości, a w szczególności:

- 1) firmę, znaki towarowe i inne oznaczenia odróżniające przedsiębiorstwo od innych,
- 2) księgi handlowe,
- 3) nieruchomości, ruchomości i towary należące do przedsiębiorstwa,
- 4) patenty, wzory i t. p.
- 5) wierzytelności pozostałe przy prowadzeniu przedsiębiorstwa,
- 6) prawa, wynikające z najmu i dzierżawy lokali, zajmowanych przez przedsiębiorstwo.

Zbywający przedsiębiorstwo nie może uczynić nic, co utru-

dniałoby nabywcy dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa. Przeciwnie, winien on udzielić wszelkich wiadomości o stosunkach faktycznych, prawnych oraz zobowiązaniach przedsiębiorstwa. W umowie zbycia winno być uwidocznione, jakie aktywa i passywa przedsiębiorstwa przechodzą na nabywcę. Za zobowiązania przedsiębiorstwa powstałe przed zbyciem zbywca i nabywca odpowiadają solidarnie, t. zn. od jednego lub drugiego można wymagać uiszczenia całości zobowiązań.

b) Dzierżawa przedsiębiorstwa.

Dzierżawca ma prawo prowadzenia przedsiębiorstwa za opłatą czynszu na własny rachunek, używania lokalu, urządzenia, ksiąg handlowych, firmy, uzupełnionej dodatkiem wskazującym

dzierżawę (np. Stefan Humnicki, skład skór, dzierżawca Julian Jezierski) i t. p.

Dzierżawca odpowiada zasadniczo tylko za długi przez siebie zaciągnięte. Po upływie terminu dzierżawy danego przedsiębiorstwo winno być ono zwrócone właścicielowi bez naruszenia całości przedsiębiorstwa.

Dzierżawa kończy się według wskazanych w umowie zasad, jak upływ czasu z góry oznaczonego, wypowiedzenie i t. d. Nowo-nabywca przedsiębiorstwa może zawsze dzierżawę wypowiedzieć.

c) Użytkowanie przedsiębiorstwa.

Użytkownik ma te same prawa i obowiązki, co dzierżawca za wyjątkiem opłaty czynszu. W razie zmiany właściciela użytkownik nie jest obowiązany do ustąpienia z użytkowania i swoje ważne prawa użytkownika zachowuje wobec każdego właściciela przedsiębiorstwa.

Z działalności Związku Kas Bezprocentowego Kredytu

Wybrana na zjeździe przedstawicieli Chrześcijańskich Kas Bezprocentowego Kredytu w dniu 13 b. m. Tymczasowa Rada Naczelna Związku Chrześcijańskich Kas Bezprocentowego Kredytu, zebrała się tego samego jeszcze dnia celem ukonstytuowania się. Do składu Rady Naczelnej dooptowano p. Z. Ehrenberga, naczelnika wydziału ekonomicznego Związku Izby Rzemieślniczych po czym wybrano przewodniczącym Rady Naczelnej p. Pawła Nowickiego członka

honorowego Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie, zastępcą przewodniczącego p. Wojciecha Sobczaka, prezesa Związku Rzemieślników Chrześcijan Woj. Poznańskiego i sekretarzem p. nacz. Ehrenberga.

Siedziba Związku Chrześcijańskich Kas Bezprocentowego Kredytu w R. P. mieści się przy ul. Miodowej 14 w lokalu Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie.

Zaświadczenia walutowe przy wywozie do Gdańska

Min. Skarbu wydało wyjaśnienie do ust. II § 1 zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 10.7.36 w sprawie zwolnienia od obowiązku przedstawiania zaświadczeń walutowych przy wywozie niektórych towarów. W ustępie tym podane są poszczególne wypadki zwolnień od zaświadczeń walutowych przy wywozie z Polski do W. M. Gdańska. W myśl ogłoszonego wyjaśnienia wzmiankowany ustęp dotyczy towarów, których wywóz do W. M. Gdańska jest uzależniony od przedsta-

wienia zaświadczeń walutowych na granicy polsko-gdańskiej. Lista tych towarów została ogłoszona w załączniku do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16.7.36 r.

Wywóz Polski do W. M. Gdańska wszelkich innych towarów, nie objętych wspomnianym załącznikiem, może odbywać się bez zaświadczeń walutowych zgodnie z wymienionym zarządzeniem Min. Skarbu z dn. 16.7.36 r. (Polska Gospodarcza Nr. 49/36).

Przypominamy P. T. prenumeratom naszego pisma o konieczności odnowienia prenumeraty i wyrównaniu ewentualnych zaległości za rok 1936.

PRACA

W nawiązaniu do 50-tego N-ru „Rzemiosła”, podajemy dalsze przepisy dotyczące umowy o pracę robotników.

4. Rozwiązanie umowy o pracę.

Umowa o pracę rozwiązuje się:

a) po upływie czasu, na który była zawarta;

b) po ukończeniu roboty, która została wyraźnie oznaczona w umowie i której ukończenie strony przyjęły, jako termin uśnięcia umowy;

c) po upływie okresu wypowiedzenia, przysługującego każdej ze stron przy umowie na czas nieokreślony;

d) wskutek śmierci robotnika;

Co do rozwiązania umowy w wypadku powołania robotnika do służby wojskowej obowiązują następujące przepisy.

Z powodu powołania do czynnej służby wojskowej, jako też w czasie między chwilą powołania a chwilą odbycia tej służby umowa o pracę nie może być przez pracodawcę wypowiedziana ani rozwiązana, o ile stosunek służbowy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej 6 miesięcy.

Z powodu powołania do ćwiczeń i do służby wojskowej w razie mobilizacji lub ze względu na bezpieczeństwo Państwa jako też w czasie pomiędzy chwilą powołania a chwilą odbycia tych ćwiczeń, względnie służby—również umowa o pracę nie może być przez pracodawcę wypowiedziana ani rozwiązana.

Umowy, sprzeczne z powyższymi postanowieniami, oraz umowy, przewidujące wyraźnie lub pośrednio rozwiązanie umowy o pracę w związku z odbywaniem służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych, są z mocy samego prawa nieważne.

Powyższych przepisów nie stosuje się, jeżeli: a) umowa o pracę

ce ulega — w okresie między powołaniem, a odbyciem służby wojskowej, lub ćwiczeń wojskowych — rozwiązaniu wskutek upływu czasu, na który została zawarta, albo wskutek ukończenia roboty, dla której wykonania ją zawarto;

b) zakład pracy lub oddział zakładu pracy, do którego robotnik po odbyciu służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych powraca, już nie istnieje;

c) zakład pracy albo oddział zakładu pracy, do którego robotnik po odbyciu służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych powraca, zmienił całkowicie technikę produkcji, przez co te rodzaje pracy, do których dany robotnik był używany, nie są już wykonywane;

d) umowę o pracę można rozwiązać z winy robotnika;

e) robotnik bez ważnych powodów nie stawiał się do pracy przed upływem dwóch tygodni od chwili zwolnienia go ze służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych;

f) robotnik w czasie służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych był prawomocnie skazany za przestępstwo z chęci zysku, albo na karę ponad 3 miesiące pozbawienia wolności.

Umowa o pracę między robotnikiem a pracodawcą, zawarta na czas nieokreślony, może być rozwiązana lub zmieniona przez każdą ze stron na 2 tygodnie naprzód. O ile umówiono dłuższe okresy wypowiedzenia, to powinny być one jednakowe dla obu stron.

Okres wypowiedzenia kończy się musi zawsze w sobotę lub w przyjęty dzień wypłaty.

Umowę zawartą na czas nieokreślony pracodawca może rozwiązać natychmiast pod warunkiem wypłacenia robotnikowi całkowitego wynagrodzenia za okres wypowiedzenia.

Pracodawca nie ma prawa wypowiedzieć umowy o pracę:

a) w ciągu 4 tygodni niezdolności robotnika do zarobkowania, spowodowanej przez nieszczęśliwy wypadek lub chorobę,

b) podczas trwania ustawowego urlopu robotnika,

c) w czasie ćwiczeń i służby wojskowej z zastrzeżeniami omówionymi wyżej.

Powołanie ławników Sądów Pracy

Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach w dniu 30 listopada 1936 r. ogłosił listy ławników i zastępców ławników (z grup pracodawców i pracowników) Sądów Pracy w Katowicach, Chorzowie, Tarnowskich Górach i Bielsku, oraz Sądów Okręgowych w Katowicach i Cieszynie, powołanych na okres trzyletni z dniem 1 października 1936 r.

Ogłoszenie znajduje się w Monitorze Polskim w Nr. 287 z dnia 10 grudnia 1936 r.

Praca zakładów fryzjerskich podczas świąt

Na skutek wystąpienia Zw. Izby Rzemieślniczych R. P. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadomiło Związek Izby, że w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej wyda zarządzenie zezwalające na otwarcie zakładów fryzjerskich w trzecim dniu świąt Bożego Narodzenia, t. j. dnia 27 grudnia r. b. od godziny 8 do 10 rano i w dniu 31 grudnia do godziny 22.

WARSZTATY KOTLARSKIE

K. Z A L E W S K I

WARSZAWA, PUŁAWSKA, 30. TEL. 8.16.65

WYKONUJE WSZELKIE PRACE, WCHODZĄCE W ZAKRES KOTLARSTWA MIEDZIANEGO I ŻELAZNEGO.

UBEZPIECZENIA

Stosownie do zapowiedzi podajemy:

a) **Systematyczny podział zakładów pracy na grupy i rodzaje z przydziałem do kategorii niebezpieczeństwa.**

W wyszczególnionych poniżej pozycjach są podane te rodzaje prac, które w mniejszym lub większym stopniu są wykonywane przez zakłady rzemieślnicze.

GRUPA IV. PRZEMYSŁ METALOWY I MASZYNOWY.

Rodzaj zakładu pracy
Poz. Kat. nieb.

a) Odlewnie i przemysł metalowy.

- 35 Odlewnie z brązu, mosiądzu i t. p. VI
36 Wytwórnice wyrobów miedzianych mosiężnych, brązowych i t. p. . . . VII
Znamie większego niebezpieczeństwa: stosowanie ołowiu i jego związków.

b) Maszyny i konstrukcje żelazne.

- 42 Wyrób kotłów, zbiorników i t. p. VI

c) Środki komunikacyjne.

- 44 Warsztaty naprawy samochodów V
45 Wyrób i naprawa karoserii, powozów, łodzi . . V

d) Gotowe wyroby metalowe

- 49 Warsztaty kowalskie . . . VI
50 Wytwórnice i warsztaty naprawy towarów z blachy cienkiej (do 2 mm.) z napędem mechanicznym również z ew. robotami na budowach VII
Znamie większego niebezpieczeństwa: roboty na budowach.

- 51 Wytwórnice i warsztaty naprawy towarów z blachy cienkiej (do 2 mm.) bez napędu mechanicznego z wyłączeniem robót na budowach II

- 52 Wytwórnice naczyń ocynkowanych i ocynkowanych V

- 53 Wytwórnice noży, pilników, narzędzi i t. p. z napędem mechanicznym . . V

- 54 Wytwórnice mebli metalowych VI

e) Mechanika precyzyjna i jubilerstwo.

- 55 Wytwórnice wyrobów z metali szlachetnych i półszlachetnych oraz towarów pokrytych temi metalami, rytownictwo, szlifowanie kamieni szlachetnych II

- 56 Galwaniczne pokrywanie metalami szlachetnymi i półszlachetnymi V

- 57 Wytwórnice i warsztaty naprawy elektrotechnicznego sprzętu instalacyjnego VI
Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: brak napędu mechanicznego.

- 62 Wytwórnice i warsztaty naprawy instrumentów muzycznych—z napędem mechanicznym IV
Znamie większego niebezpieczeństwa, używanie do obróbki drewna maszyn o napędzie mechanicznym

- 63 Wytwórnice i warsztaty naprawy instrumentów muzycznych bez napędu mechanicznego II

- 64 Wyrób rowerów i t. p. . . IV

f) Ślusarnie.

- 65 Ślusarnie oraz warsztaty naprawy maszyn z napędem mechanicznym . . . VII
66 Ślusarnie i drobne warsztaty mechaniczne bez napędu mechanicznego . V
67 Wytwórnice niewymienione w pozycjach 35—66 z napędem mechanicznym, używające którejkolwiek z następujących maszyn do obróbki: tłoczni, pras, szlifierek, młotów mechanicznych, wiertarek, tokarek, heblarek, maszyn do skręcania, aparatów do spawania VII
c. d. n.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZYCH

Z Izby Rzemieślniczej w Tarnopolu

Dnia 8 listopada 1936 r. odbyło się w Tarnopolu Plenarne Zebranie Radców Izby Rzemieślniczej w Tarnopolu przy współudziale wszystkich Radców Izby Rzemieślniczej. W zebraniu wziął również udział delegat pana ministra Przemysłu i Handlu pan dr. Włodzimierz Miśkiewicz, kierownik Oddziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu.

Prezes Izby Rzemieślniczej Niemiec wygłosił przemówienie powitalne, w którym przede wszystkim podziękował panu

przedstawicielowi ministra Przemysłu i Handlu za zaszczytowanie swoją obecnością zebrania i opiekę władz wojewódzkich, jaką otaczają one rzemiosło na terenie województwa tarnopolskiego oraz prosił o poparcie rzemieślniczego samorządu gospodarczego w jego pracy nad podniesieniem rzemiosła.

Następnie zwrócił się do Radców Izby z prośbą o wypowiedzenie się w sprawach spółdzielczości rzemieślniczej i poparcie zamierzeń Izby Rzemieślniczej w tym zakresie.

Po przyjęciu do wiadomości protokołu z ostatniego posiedzenia Radców Izby dyrektor Izby dr. H. Hass złożył sprawozdanie z działalności Izby za czas od 1.1.1936 r. do końca października i przedstawił zamknięcie rachunkowe Izby za ten okres czasu.

Po przeprowadzeniu dyskusji w tej sprawie Plenarne Zebranie Radców Izby na wniosek radcy Szmajuka uchwaliło jednogłośnie wyrazić uznanie dyrektorowi Izby dr. Hassowi i całemu personelowi biurowemu za sumienną, gorliwą i nader skuteczną pracę w Izbie i prowadzenie jej agend.

Plenarne Zebranie Radców u-

chwaliło jednogłośnie preliminarz budżetowy Izby na rok 1937, wynoszący w dochodach i wydatkach kwotę 45.147,50 zł. Wydatki Izby znajdują pokrycie w zwyczajnych dochodach Izby i Izba nie będzie potrzebowała uciekać się do nakładania specjalnego podatku na rzemieślników. Izba Tarnopolska należy do tych nielicznych Izb Rzemieślniczych które dotychczas w ogóle nie nakładały specjalnego podatku na rzemieślników celem pokrycia niedoboru budżetowego, lecz stara się wydatki Izby tak ograniczyć, by je pokryć z dochodów zwyczajnych.

Miedzy wielu innemi sprawami uchwalono regulaminy komisji egzaminacyjnej mistrzowskiej, czeladniczej i kwalifikacyj-

nej i mianowano członków tych komisyj.

Dłuższa dyskusja toczyła się nad sprawami podatkowymi rzemiosła, poczym uchwalono rezolucję, w której Izba domaga się pociągnięcia do wykupywania świadectw przemysłowych wszystkich nieuprawnionych rzemieślników i chałupników.

Plenarne Zebranie Radców Izby uchwalilo jednogłośnie wezwać wszystkich rzemieślników do wzięcia udziału w składkach na Fundusz Obrony Narodowej i Pomoc Zimową.

Po wyczerpaniu całego porządku dziennego w ciągu kilku godzin, Prezes Izby zamknął obrady, dziękując radcom za ich pracę i rzeczowe ustosunkowanie się do poruszonych na zebraniu spraw.

Urbańskiego pp. *Wasilewska* — Prezeska Oddziału Nauczycielstwa Polskiego, poseł *Adolf Sarniecki* i *Niziolek* — wiceprezes Związku Rzemieślników Chrześcijan.

Referat na temat sytuacji drobnego kupiectwa i rzemiosła oraz znaczenia Kas Bezprocentowego kredytu wygłosił delegat Izby Rzemieślniczej w Nowogródku p. *Czesław Wawer* — kierownik Biura Organizacyjno-Handlowego Izby. W dyskusji, jaka się wywiązała po referacie, zabierał głos kapelan miejscowego garnizonu *ks. Seweryn Jędrzyk*, który w pięknym przemówieniu nawoływał gorąco do usilnej pracy, mającej na celu rozwój rzemiosła i kupiectwa chrześcijańskiego do takiej skali przynajmniej, jaką zdołało ono osiągnąć w Polsce zachodniej. Równie piękne przemówienie analizujące sytuację społeczno-gospodarczą kupiectwa i rzemiosła oraz wskazując na głębszą przyczynę organizowania Kas Bezprocentowego kredytu wygłosił sekretarz Zarządu Miejskiego w Słonimie, a jednocześnie Prezes Związku Osadników p. *Mazurkiewicz*.

Wreszcie sędzia *Achmatowicz* w krótkim przemówieniu proponował, aby zarządzono przerwę i rozpoczęto zapisy na członków Kasy, do czego wezwał wszystkich obecnych.

W czasie przerwy szereg osób z pośród obecnych zapisało się na członków dożywotnich, jakoteż zwykłych, przyczem ogólna suma wpłaconych składek wyniosła około 100-tu złotych, co oczywiście można nazwać sukcesem.

W dalszym ciągu zebrania rolę Kas Bezprocentowych omawiał w specjalnym referacie sekretarz Zarządu Kasy p. *Garbas* — Prezes miejscowego Związku Kupców Polskich. Po przemówieniu jeszcze kilku osób, które poruszały różne bolączki kupiectwa i rzemiosła p. dyrektor *Urbański* podziękował obecnym za łaskawe przybycie, kończąc tym samym uroczystość.

Z prawdziwym smutkiem należy podkreślić, że na uroczystość tę nie przybył nikt z pośród przedstawicieli miejscowych władz administracyjnych.

Z Izby Rzemieślniczej we Lwowie

RZEMIOSŁO WOJEWÓDZTWA LWOWSKIEGO NA F.O.N

Cech m. stolarskich i rzem. pokr. Lwów	59.10	Cech Zjednoczon. Rzemieślników Lesko	16.35
Cech m. cukierników i piernikarzy Lwów	50.—	Cech chrz. m. fryzjerskich Lwów	50.—
Cech szewski J. Gródek	7.50	Cech kowalsko - ślusarski Stary Sambor	5.—
Cech chrześc. rzemieślników Borysław	50.—	Cech Rzemieślników Szczerzec	13.20
radca Apolinary Jurkiewicz Sambor	18.—	Cech kuśnierzy i zaw. pokrewnych Lwów	50.—
Cech rzeźnicko-wędliniarzski Brzozów	24.70	Cech chrześc. stolarzy Lwów	50.—
p. Konopacki St. (Cechu wędlin.) Lwów	50.—		
Cech m. rzeźnicko-wędlin. Lwów	500.—		
Cech m. instroligat. Lwów	50.—		
Cech chrz. m. wędliniarzy Lwów	150.—		
radca Józef Nowak Lwów	100.—		
p. Kazimierz Lintner Lwów	20.—		
Cech m. mechaników i zaw. pokr. Lwów	50.—		

Razem zł. 1313.85

Wzywamy wszystkie organizacje rzemieślnicze w całym kraju o spełnianie obowiązku obywatelskiego i składanie ofiar na F.O.N. Listy ofiar należy skierowywać do Redakcji „Rzemiosła” w celu opublikowania.

Inauguracja Bezprocentowej Chrześcijańskiej Kasy w Słonimie

W dniu 19 listopada r. b. Zarząd Chrześcijańskiej Kasy Bezprocentowych Pożyczek w Słonimie zorganizował specjalną uroczystość z okazji rozpoczęcia działalności powyższej Kasy. Grono zaproszonych gości w licz-

bie około 60 osób zebrało się w sali Komunalnej Kasy Oszczędności. Zebranych powitał dyrektor K.K.O., a jednocześnie Prezes Zarządu Kasy p. *S. Urbański*.

Do Prezydium zebrania zostali zaproszeni na wniosek dyrektora

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

TERMINARZ PŁATNOŚCI PODATKÓW BEZPOŚREDNICH W MIESIĄCU STYCZNIU.

W styczniu 1937 r. płatne są następujące podatki:

1) do dnia 5 stycznia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 grudnia; do dnia 20 stycznia tenże podatek pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni stycznia 1937 r.

2) do dnia 7 stycznia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w grudniu 1936 r.;

3) do dnia 25 stycznia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za miesiąc grudzień 1936 r., w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w grudniu przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Uwaga: W tym samym terminie mogą uiścić podatek przemysłowy

cy od obrotu za miesiąc grudzień wszelkie inne przedsiębiorstwa, prowadzące dobrowolnie prawidłowe (uproszczone) księgi handlowe. Ponadto płatne są w styczniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w miesiącu styczniu 1937 r.

Przypominamy również, że termin nabycia świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na r. 1937 upływa już z dniem 31 grudnia 1936 r. i że przedsiębiorstwa, które niedopełniły tego obowiązku w terminie ustawowym, powinny we własnym interesie ustawowym powinny we własnym interesie nabyć i to natychmiast omawiane świadectwa i karty — celem uniknięcia nałożenia przez urzędy skarbowe kar-grzywnien za nieterminowe nabycie właściwych świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

W SPRAWIE ULG W OPŁATACH OD POJAZDÓW MECHANICZNYCH NA RZECZ PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU DROGOWEGO.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 30 listopada 1936 r. Nr. 89 poz. 619 — zostało ogłoszone rozporządze-

nie Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1936 r. w sprawie ulg w opłatach od pojazdów mechanicznych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego.

Rozporządzenie to zwalnia, między innymi, nowe pojazdy mechaniczne ciężarowe i traktory (ciągniki), zarejestrowane poraz pierwszy po wejściu w życie rozporządzenia, oraz przyczepki do tych pojazdów na przeciąg jednego roku od daty rejestracji — od opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego.

1) wszystkie pojazdy mechaniczne ciężarowe i traktory łącznie z używanymi do zarobkowego przewozu towarów — od opłaty zł 20 od każdych 100 kg wagi własnej,

2) przyczepki do tych pojazdów — od opłaty zł 10 od każdych 100 kg wagi własnej.

Oprócz powyższego rozporządzenia przyznaje pewne ulgi dla pojazdów mechanicznych używanych do koncesjonowanego przewozu osób wyłącznie lub po większej części — na obszarze województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 grudnia 1936 r.

OŚWIATA WYCHOWANIE KULTURA

Szkolnictwo dokształcające zawodowe w latach 1932-4

Na posiedzeniu Państwowej Rady Oświecenia Publicznego w r. 1934 Samorząd Gospodarczy Rzemiosła przedstawił za pośrednictwem swego delegata główne tezy odnośnie szkolnictwa zawodowego typu zasadniczego i szkolnictwa dokształcającego zawodowego.

Ze względu na dokonywującą się wciąż reformę szkolnictwa zawodowego typu zasadniczego w myśl rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21.XI.1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego Samorząd Gospodarczy Rzemiosła nie wy-

suwa na razie żadnych nowych postulatów w tym zakresie, poprzestając na sformułowaniu życzenia, ażeby realizacja reformy szkolnictwa zawodowego odbywała się w szybszym niż dotąd tempie.

Natomiast w dziedzinie szkolnictwa zawodowego dokształcającego Samorząd Gospodarczy Rzemiosła opierając się na sprawozdaniach izb rzemieślniczych, obfitych materiałach zebranych w drodze specjalnych ankiet, przeprowadzonych przez Związek Izb za pośrednictwem izb rzemieślniczych, oraz na publikacjach urzędowych Głównego

Urzędu Statystycznego i informacjach władz szkolnych, pragnie dobitniej podkreślić słuszność swych tez wysuniętych w 1934 r. na Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego, a w następnych latach wyrażonych w różnych memoriałach skierowanych do centralnych władz. Samorząd Gospodarczy Rzemiosła czyni to w tym celu, by należyście uwypuklić znaczenie problemu oświaty dokształcającej zawodowej z punktu widzenia potrzeb rzemiosła i Państwa.

Dane cyfrowe obliczone przez Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zasługują na szczególną uwagę i mówią same za siebie.

1) Sieć szkół dokształcających zawodowych w okresie ostatnich 4-ach lat.

TABELA I.

Sieć szkół dokształcających zawodowych w Polsce.

Województwa	W l a t a c h				U W A G I
	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	
Woj. Centralne	188	178	175	177	w tym jedna szkoła w Zakroczymiu nieczynna w tym 14 szkół w Łodzi
m. st. Warszawa	44	44	44	44	
w. Warszawskie	41	38	37*)	37	
w. Łódzkie	41	37	37	35	
w. Lubelskie	25	24	21	21	
w. Kieleckie	29	29	29	31	
w. Białostockie	8	6	7	9	
w. Wschodnie	25	26	30	35	
w. Wileńskie	9	9	10	11	
w. Poleskie	2	2	5	6	
w. Nowogródzkie	4	4	4	4	w tym 3 dla zawodów handlowych w tym 7 dla zawodów nie rzemieślniczych
w. Wołyńskie	10	11	11	14	
w. Południowe	193	185	176	168	
w. Krakowskie	81	75	72*)	72	
w. Lwowskie	72	72	69	61	
w. Tarnopolskie	11	11	10	11	
w. Stanisławowskie	19	27	25	24	
w. Zachodnie	228	221	217	205	
w. Poznańskie	135	130	128	122	
w. Pomorskie	48	46	44	42	
w. Śląskie	45*)	45*)	45	41	*) z braku danych wzięto liczby z r. 1934/35
O g ó ł e m:	634	610	598	585	

Dane liczbowe tego zestawienia opracowane są na podstawie ankiety Związku Izb skierowanej do izb rzemieślniczych.

Jak wykazuje przytoczone zestawienie, spadek liczby szkół w okresie 1932/33 — 1935/36 jest stały. W ciągu tych czterech lat liczba szkół zmniejszyła się o 49 czyli o 8%.

Spadek ten zaznaczył się głównie w województwach południowych i zachodnich, gdzie wynosi on odpowiednio 13% i 10%. Mniejszy był on w województwach centralnych, gdzie liczba szkół zmniejszyła się o 11 czyli 6%. Województwa wschodnie wykazują natomiast zwiększenie się liczby szkół w tym czasie, a mianowicie z 25 szkół na 35.

Ta tendencja spadku liczby szkół utrzymała się i w roku szkolnym 1935/36 co do swego kierunku. Zmniejszenie się licz-

by szkół dokształcających zawodowych miało miejsce w tym roku w wojew. zachodnich (m. innymi w Poznańskim liczba szkół spadła z 128 na 122) i południo-

TABELA II.

Województwa	1932/33		1935/36	
	Liczba szkół dokształcających	%	Liczba szkół dokształcających	%
w. Centralne	188	29,8	177	30,2
w. Wschodnie	25	3,9	35	6,1
w. Południowe	193	30,3	168	28,7
w. Zachodnie	228	36	205	35
O g ó ł e m:	634	100	585	100

wych. Natomiast zwiększenie się liczby szkół notują izby województw centralnych (wzrost liczby szkół o 2) i wschodnich (wzrost liczby szkół o 5).

W stosunku do stanu szkolnictwa w roku szkolnym 1932/33 daje się zaobserwować przemieszczenie w kierunku zwiększenia udziału województw wschodnich w sieci szkół zawodowych dokształcających. (Tabela II).

Znaczny procentowy wzrost szkół w województwach wschodnich (z 3,9% na 6,1%) jest, oczywiście, spowodowany nie tylko zwiększeniem się szkół w tych województwach, ale również zmniejszeniem się ogólnej liczby szkół dokształcających zawodowych w Państwie.

2) Liczba uczniów rzemieślniczych w szkołach dokształcających zawodowych.

Spadek liczby szkół dokształcających nie oznacza oczywiście, by liczba uczniów rzemieślniczych zmniejszyła się w tym samym stopniu. O ile zamknięcie szkoły następuje w miejscowości, gdzie istnieją inne szkoły, to skutki tego zamknięcia objawiają się przeważnie w tym, że młodzież rzemieślnicza tłumniejsze wypełnia pozostałe szkoły.

Według Statystyki Szkolnictwa Głównego Urzędu Statystycznego frekwencja młodzieży rzemieślniczej przedstawia się w latach 1933/34 i 1934/35 jak następuje: (Tabela III).

Jeżeli jednak weźmiemy pod uwagę, że liczba warsztatów zwiększyła się w międzyczasie o 10%, a co za tym idzie liczba młodzieży zatrudnionej w rzemiośle musiała również wzrosnąć, to stwierdzić trzeba, że pod

TABELA III.

Uczniowie szkół dokształcających zawodowych	rok 1933/4	rok 1934/5	+ wzrost — ubytek
zatrudnieni w rzemiośle na podstawie umowy o naukę	45.204	44.713	— 491
zatrudnieni w rzemiośle na podstawie umowy o pracę	2.689	2 895	+ 206
Ogółem:	47.893	47.508	— 285
Liczba szkół dokształcających zawodowych	610	595	— 15

względem frekwencji uczniów rzemieślniczych do szkół zawodowych dokształcających mamy do czynienia z objawem pogorszenia.

3) Stosunek ilości warsztatów rzemieślniczych do ilości szkół dokształcających zawodowych.

Pewien wgląd w stan rzeczy dotyczący zagadnienia objęcia przez szkołę dokształcającą młodzieży zatrudnionej w rzemiośle daje niżej umieszczone zestawienie liczby szkół z liczbą warsztatów rzemieślniczych w poszczególnych województwach oraz obliczenie ilości warsztatów przypadających na 1 szkołę dokształcającą zawodową. (Tabela IV).

Zestawienie to porównuje stan rzeczy w r. 1933 i w r. 1935, przy czym uwzględnione zostały tylko warsztaty czynne na podstawie karty rzemieślniczej.

W odniesieniu do 3-ich województw zachodnich oraz do województwa wołyńskiego wzięte zostały liczby warsztatów czynnych w roku 1934, gdyż dane za rok 1933 dla tych województw są nieścisłe.

O ile chodzi o stan szkolnictwa dokształcającego w poszczególnych województwach, to uderza niezmiennie wielka rozpiętość w liczbach warsztatów przypadających na poszczególną szkołę.

W województwach zachodnich przeciętna liczba warsztatów przypadających na jedną szkołę wynosi 271.

W województwach południowych podnosi się ona do 350.

W Warszawie na jedną szkołę dokształcającą zawodową dla zatrudnionych w przemyśle i rzemiośle przypada 445 warsztatów, przeciętna zaś dla województw centralnych dochodzi do 1.056. Najgorzej sytuacja przedstawia

się w województwach wschodnich, gdzie jedna szkoła przypada na 1283 warsztaty rzemieślnicze.

Najgęściej szkoły są rozmieszczone w województwie krakowskim (jedna szkoła na 225 warsztatów), poznańskim (1 szkoła na 245 warsztatów), i śląskim (1 szkoła na 357). Najrzadziej w województwie białostockim (1 szkoła na 2.139 warsztatów), nowogrodzkim (1 szkoła na 2.055 warsztatów), poleskim, lubelskim i kieleckim (1 szkoła na ca 1.500 warsztatów).

Cztero i pięciokrotnie wyższa liczba warsztatów przypadająca na jedną szkołę w województwach wschodnich, a częściowo

się w województwach wschodnich, gdzie jedna szkoła przypa-

TABELA IV. Zestawienie liczby warsztatów rzemieślniczych przypadających na jedną szkołę dokształcającą zawodową w poszczególnych województwach w latach 1933/35.

Województwa:	Liczba warsztatów	Liczba szkół	Liczba warsztatów na 1 szkołę	Liczba warsztatów	Liczba szkół	Liczba warsztatów na 1 szkołę
	rok 1933			rok 1935		
Woj. Centralne	169 425	178	952	186 964	177	1 056
m. Warszawa	17 414	44	396	19 568	44	445
woj. Warszawskie	34 124	38	898	36 671	37	991
„ Łódzkie	34 074	37	921	34 455	35	984
„ Lubelskie	28 045	24	1 168	32 551	21	1 550
„ Kieleckie	40 350	29	1 391	44 471	31	1 435
„ Białostockie	15 418	6	2 570	19 248	9	2 139
Woj. Wschodnie	34 604	26	1 330	44 896	35	1 283
woj. Wileńskie	7 749	9	861	9 823	11	899
„ Poleskie	7 963	2	3 981	9 202	6	1 534
„ Nowogrodzkie	7 395	4	1 849	8 218	4	2 055
„ Wołyńskie	11 497	11	1 261	17 653	14	1 261
Woj. Południowe	53 090	185	287	58 873	168	350
woj. Krakowskie	14 824	75	197	16 305	72	226
„ Łwowskie	22 236	72	309	24 128	61	395
„ Tarnopolskie	7 596	11	691	8 253	11	750
„ Stanisławowskie	8 434	27	312	10 187	24	424
Woj. Zachodnie	49 279	227	199	55 532	205	271
woj. Poznańskie	25 686	128	200	29 951	122	245
„ Pomorskie	13 077	44	297	15 004	42	357
„ Śląskie	10 516	45	234	10 577	41	251
O g ó ł e m:	306 398	606	507	346 265	585	592

i centralnych w stosunku do województw zachodnich i częściowo południowych daje miarę tego, jak daleko odbiegają warunki rzeczywiste kształcenia młodzieży rzemieślniczej w tych okręgach od wymogów prawa. Należy wziąć jeszcze pod uwagę, że w województwach zachodnich, gdzie są większe skupienia warsztatów, jedna szkoła może i obsługuje większą ilość warsztatów. Szkoły dokształcające zawodowe są też tam z natury rzeczy większe o dużej liczbie uczniów. W województwach centralnych i wschodnich rzemiosło jest natomiast bardziej rozproszone po miasteczkach, szkoły są mniejsze i obsługuja mniejszą ilość warsztatów. Okoliczność ta podkreśla jeszcze bardziej dysproporcję zachodzącą w tej dziedzinie w poszczególnych województwach oraz niski stan szkolnictwa dokształcającego zawodowego w województwach centralnych i wschodnich.

O ile chodzi o tendencje rozwojowe w szkolnictwie dokształcającym zawodowym, to poprawę w stosunku do 1933 r. wykazują tylko dwa województwa: województwo białostockie, w którym za ten okres przybyło 3 szkoły, wskutek czego współczynnik spadł z 2.579 do 2.139, oraz województwo poleskie, w którym przybyły 2 szkoły, co obniżyło ilość warsztatów przypadających na jedną szkołę z 3.981 na 1.534. Nie mniej jednak województwa te, jak o tym była mowa wyżej, należą do najsłabszych pod względem liczby szkół dokształcających zawodowych.

W pozostałych województwach zaznacza się ogólne pogorszenie, i to wcale znaczne. W województwach południowych współczynnik warsztatów rzemieślniczych na jedną szkołę podniósł się z 287 na 350, w województwach zachodnich z 199 na 271 i to w ciągu jednego roku.

Stan oświaty dokształcającej zawodowej w świetle ulgowych egzaminów czeladniczych.

Cieżki stan szkolnictwa dokształcającego zawodowego jaszkrawo ujawnia statystyka egzaminów czeladniczych ulgowych. Rozporządzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 13.II. 1934 r. przewiduje możliwość przy-

stąpienia kandydata, który nie uożęszczał do szkoły dokształcającej, o ile odnośne władze wydały mu zaświadczenie, że nie ukończenie szkoły nastąpiło z powodów od kandydata niezależnych. Kandydaci składają egzamin z przedmiotów ogólnokształcących wobec delegata kuratorium, czyli tak zwany egzamin czeladniczy ulgowy. (Tabela V).

Jak wynika z zestawienia egzaminów czeladniczych ulgowych w r. 1935, z dobrodziejstwa tego rozporządzenia skorzystało na terenie województwa Nowogródzkiego 95% ogólnej liczby kandydatów do egzaminu czeladniczego.

W województwach centralnych przeciętna egzaminów ulgowych wynosi 57% liczby egzaminów czeladniczych, przy czym w wojew. Lubelskim było 70%, w wojew. Kieleckim 69%, a w wojew. Białostockim 72% ogólnej liczby egzaminów czeladniczych, przeprowadzonych w roku 1936.

Województwa południowe wykazują znaczną rozpiętość odsetków egzaminów ulgowych. W województwie lwowskim odsetek ten jest najniższy dla całego Państwa, wynosi on 11%. Zresztą, jak zaznacza Izba we Lwowie znaczna liczba kandydatów przedstawiła zaświadczenia z

TABELA V. Egzamin y czeladnicze ulgowe w roku 1935.

Województwa:	egzamin y czeladnicze przeprowadzone w r. 1935			
	ogółem	egzamin y czeladnicze normalne	egzamin y czeladnicze ulgowe	w % do liczby egzaminów
Woj. Centralne	3.456	1.487	1 969	57%
m. st. Warszawa	523	223	300	58%
woj. Warszawskie	789	238	551	70%
„ Lubelskie	275	84	191	69%
„ Kieleckie	623	350	273	44½
„ Łódzkie	1098	551	547	50%
„ Białostockie	148	41	107	72%
Woj. Wschodnie				
„ Wileńskie				
„ Nowogródzkie	351	19	332	95%
„ Poleskie				
„ Wołyńskie				
Woj. Południowe	2082	1382	700	34%
„ Krakowskie	772	622	150	16%
„ Lwowskie	560	496	64*)	11%
„ Tarnopolskie	371	102	269	73%
„ Stanisławowskie	379	162	217	57%
Woj. Zachodnie	6162	5050	1116	18%
woj. Poznańskie	3114	2706	408	13%
„ Pomorskie	1756	1307	449	26%
„ Śląskie	1296	1037	259	20%

*) Znaczna liczba kandydatów w okręgu Izby we Lwowie przedstawiła zaświadczenie z ukończenia specjalnych kursów dokształcających, na podstawie których zdawała normalny egzamin czeladniczy.

ukończenia specjalnych kursów dokształcających. W województwie Krakowskim odsetek ten jest również mały (16%). Natomiast w województwach Tarnopolskim i Stanisławowskim stan rzeczy jest taki sam, jak w województwach centralnych. Odsetek egzaminów czeladniczych ulgowych wynosi w tych województwach odpowiednio 57 i 73.

Najlepiej przedstawia się sprawa objęcia przez szkołę dokształcającą zawodową terminatorów na terenie województw zachodnich, gdzie odsetek ulgowych

egzaminów czeladniczych wynosi przeciętnie 18%. W Poznańskim spada on do 13%.

Poziom przygotowania ogólnego uczniów wstępujących do szkół dokształcających zawodowych.

Skład uczniów szkół dokształcających jest pod względem poziomu wykształcenia bardzo różnorodny. Rozpiętość poziomu uczniów, przyjmowanych do tych szkół ilustruje poniższe zestawienie, przedstawiające przygotowanie uczniów na terenie szeregu izb. (Tabela VI).

TABELA VI. Poziom przygotowania uczniów wstępujących do szkół dokształcających zawodowych.

Województwa:	Liczba ucz. przyjętych do szk. dok- ształ. zaw. w r. 1935/36.	rok 1935 — 36 W tym z wykształceniem szkół powszechnych						
		kl. 2.	kl. 3.	kl. 4.	kl. 5.	kl. 6.	kl. 7.	kl. 6 i 7
woj. Warszawskie	1353	6	42	322	295	1.9	488	677
„ Lubelskie	1534	7	64	363	284	194	614	808
„ Kieleckie	2673	45	123	525	603	503	825	1355
„ Wileńskie	640	9	30	116	108	94	255	349
„ Poleskie	160	—	3	59	236	41	30	71
„ Nowogródzkie	137	1	10	48	27	18	31	49
„ Wołyńskie	882	52	134	348	277	115	44	159
„ Krakowskie	3445	45	118	352	510	497	1857	2354
„ Lwowskie	3460	52	128	582	793	840	920	1760
„ Tarnopolskie	510	1	14	103	62	67	253	320
„ Poznańskie	3131	34	58	600	665	634	1088	1722

Zróżniczkowanie uczniów pod względem swego wykształcenia jest, jak widzimy, bardzo duże. Do szkoły dokształcającej zawodowej wstępują uczniowie, których przygotowanie waha się od 2 do 7 klas szkoły powszechnej.

Stwarza to duże trudności dla szkoły przy przerabianiu programu nauczania. Personel nauczycielski zmuszony jest często do dłuższego zatrzymywania się przy wyrównaniu poziomu uczni. W związku ze znacznym zróżniczkowaniem poziomu uczniów Izba Rzemieślnicza w Krakowie cytuje następujące uwagi wizytatorów szkół dokształcających zawodowych, podane przez Kuratorium Okręgu Szkolnego na ankietę Izby.

„Wobec tego, że prawo przemysłowe nie ustala minimum przygotowania szkolnego, jakim

ma się wykazać uczeń wstępujący do rzemiosła, przygotowanie to jest bardzo różne, a zdarzają się wypadki, szczególnie w okręgach górskich, przyjmowania na naukę rzemiosła prawie analfabetów. Młodzież pochodząca z miast ma przeważnie ukończone 6 lub 7 klas szkoły powszechnej i wtedy jest dostatecznie przygotowaną do nauki w szkole dokształcającej, natomiast młodzież z miejscowości, gdzie są zorganizowane szkoły powszechne tylko 1-stopnia, nie ma potrzebnego przygotowania, szczególnie wtedy, jeżeli między czasem ukończenia szkoły a wstąpieniem do nauki upływa rok albo i więcej, w którym to czasie młodzież zapomina i te szczupłe wiadomości, które nabyła w szkole”.

Młodzież, uczęszczająca do szkół dokształcających zawodo-

wych, będąca w myśl powyższych uwag przedstawicieli władz szkolnych przygotowana do nauki w tych szkołach, stanowi jednak, jak wykazuje zestawienie (tabela VII) w województwach centralnych tylko 50% ogółu uczniów. W województwie Poznańskim odsetek ten wynosi 54. W województwach południowych uczniowie, posiadający przygotowanie sześć i siedmio klasowe, stanowią 63% ogółu uczącej się młodzieży w szkołach dokształcających zawodowych. Natomiast w województwach wschodnich odsetek ten spada przeciętnie do 34, obniżając się w województwie wołyńskim do 18.

Należy stwierdzić, że w porównaniu z rokiem poprzednim daje się zaobserwować pewne polepszenie. Ilość młodzieży w szkołach dokształcających zawodowych o przygotowaniu 6 i 7-klasowym szkoły powszechnej w stosunku do uczniów o niższym przygotowaniu wzrasta. Wykazuje to zestawienie uczniów zapisanych do szkół dokształcających zawodowych w latach 1934/35 i 1935/36 w niektórych województwach. (Tabela VII).

Zestawienie uczniów zapisanych do szkół dokształcających zawodowych w latach 1934/35 i 1935/36 wg. poziomu wykształcenia.

Wzrost procentowy młodzieży dostatecznie przygotowanej do szkoły dokształcającej zawodowej obserwujemy za tym prawie we wszystkich województwach. Jedynie województwo Nowogródzkie wykazuje spadek z 45% na 35% oraz wojew. Poznańskie notuje nieznaczne wprawdzie zmniejszenie się odsetka uczącej się młodzieży z przygotowaniem 6 i 7-klasowym szkoły powszechnej.

Nie mniej jednak materiał uczniowski w szkołach dokształcających zawodowych jest jeszcze daleko niedostateczny. Blisko połowa uczniów nie posiada dostatecznego przygotowania do przerobienia programu nauczania szkoły dokształcającej zawodowej, będąc znacznym balastem dla pozostałych.

Poprzestaniemy na przytoczonych danych cyfrowych. Należałoby bezsprzecznie omówić

TABELA VII. *Stosunek uczniów z dostatecznym przygotowaniem do ogółu uczniów w szkołach dokształcających.*

Województwa:	Liczba uczniów w szkol. dokszt. zaw. w r. 1934/35		%	Liczba uczniów w szkol. dokszt. zaw. w r. 1935/36		%
	Ogółem	z wykształ. 6, 7 klas		Ogółem	z wykształ. 6, 7 klas.	
Woj. Warszawskie	1818	770	42%	1335	677	50%
„ Lubelskie	1685	725	43%	1534	808	52%
„ Kieleckie	2608	1387	49%	2673	1355	50%
„ Wileńskie	570	286	50%	640	349	54%
„ Poleskie	99	27	27%	170	71	42%
„ Nowogródzkie	207	46	46%	137	49	35%
„ Tarnopolskie	328	198	60%	510	320	63%
„ Poznańskie	3075	1714	55%	3188	1722	54%
r a z e m	10390	5053	50%	10187	5351	52%

jeszcze inne zagadnienia jak np. organizację nauki w szkole dokształcającej zawodowej, kwalifikację personelu nauczycielskiego, pomoce naukowe, lokale i t. p.

Jeżeli tych zagadnień nie poruszamy, to tylko dlatego, że zagadnienia te są typowymi zagadnieniami, które będą rozstrzygane stopniowo, w miarę realizacji reformy szkolnictwa dokształcającego zawodowego, która nastąpi niewątpliwie szybko, po uchwaleniu przez ciała ustawodawcze projektu ustawy Rządu o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawodowych.

Należy podkreślić z całą siłą, że wspomniany projekt ustawy rządowej naprawi krzywdę, wyrządzoną szkolnictwu dokształcającemu zawodowemu przez inicjatorów reformy całego szkolnictwa, którzy nieskutecznie zdaniem Samorządu Gospodarczego Rzemiosła i to przede wszystkim z punktu widzenia

interesu gospodarki państwowej na pierwszym planie postawili reformę szkolnictwa zawodowego typu zasadniczego, przeznaczonego dla dzieci rodzin bogatszych, a na dalszym planie dopiero reformę szkolnictwa dokształcającego zawodowego, przeznaczonego dla mas.

Należy zdać sobie sprawę, że lwia część młodzieży przygotowującej się w Państwie do wykonywania zawodu, uczy się tego zawodu w warsztatach rzemieślniczych. Jakkolwiek reforma ustroju szkolnictwa z r. 1932 przewiduje rozbudowę szkolnictwa zawodowego, przez dłuższy szereg lat jednak warsztaty rzemieślnicze pozostanie głównym ośrodkiem nauczania zawodu w Państwie Polskim.

Tym samym Szkoła Dokształcająca Zawodowa, będąca naturalnym i niezbędnym uzupełnieniem nauki zawodu w warsztacie rzemieślniczym, będzie miała doniosłe znaczenie w życiu gospodarczym Państwa.

Reasumując powyższe, Samorząd Gospodarczy Rzemiosła jest zdania, że Państwowa Rada Oświecenia Publicznego powinna powziąć uchwałę w kierunku przyspieszenia prac ciała ustawodawczych nad uchwaleniem projektu ustawy rządowej o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawodowych.

Fundusz szkolnictwa polskiego za granicą

Światowy Związek Polaków Zagranicą nadesłał nam sprawozdanie finansowe z dorocznej zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą w r. 1936 za okres do 30 września r. b. włącznie.

Jak wynika z tego sprawozdania ogólna kwota wpływów z przeprowadzonych zbiórek w okresie sprawozdawczym wynosiła zł. 694.672.82. Wydatki administracyjne i propagandowe związane z przeprowadzeniem tej akcji wyniosły zł. 24.033.25, czyli 3.57% wpływów. Czysty wpływ z tegorocznej akcji zbiórkowej Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą stanowi zł. 669.839.57.

Z pośród poszczególnych województw największą kwotę dało woj. Śląskie a mianowicie zł. 169.400. Warszawa wniosła na cel szkolnictwa polskiego zagranicą zł. 40.000.

Spółceństwo polskie przyszło i w tym roku z wydatną pomocą szkolnictwu polskiemu zagranicą, nie szczędząc w okresie trwania zbiórki swych ofiar na ten cel.

Wzorem lat poprzednich odbędzie się w czasie od 15.I. do 15.II. 1937 r. jako w rocznicę strajku szkolnego w 1905 r. akcja Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą. Akcja ta spotka się niewątpliwie jak i dotychczas z powszechną ofiarnością społeczeństwa polskiego.

Zamiast życzeń noworocznych — pomoc zimowa.

Zgodnie z apelem p. Premiera Gen. Sławoj - Składkowskiego, Prezes Zarządu Związku Iz Rzemieślniczych R. P. Poseł A. Snopczyński i Dyrektor Związku B. Sikorski — postanowili nie wysyłać na nowy Rok życzeń, przekazując równocześnie ofiarę w wysokości zł. 30 na pomoc zimową.

KUP IMBRYK ELEKTRYCZNY:

ZAGRZEJESZ W NIM WODĘ PRĘDKO,
TANIO I RĄK NIE ZABRUDZISZ.

Warunki otrzymania pomocy zimowej

Do wszystkich ekspozytur Funduszu Pracy rozesłano obszerną instrukcję w związku z rozpoczynającą się akcją pomocy zimowej. Określa ona warunki korzystania ze świadczeń na rzecz bezrobotnych.

Zarejestrowanie się w charakterze poszukujących pracy w myśl obowiązujących przepisów nie jest bezwzględnym warunkiem przyznawania pomocy zimowej, gdyż wystarczy rejestracja w poszczególnych komitetach pomocy bezrobotnym. Świadczenia zimowe przyznawane będą pozbawionym środków egzystencji i pozostającym bez pracy na następujących warunkach: 1) utrzymywanie się poprzednio wyłącznie z pracy najemnej w przemyśle, handlu, rzemiośle oraz zakładach użyteczności publicznej, 2) utracenie pracy nie z własnej winy, 3) zamieszkanie co najmniej od 5ch miesięcy w

miejsowości, objętej akcją pomocy zimowej, 4) nie pobieranie zasiłków z Funduszu Pracy, nie posiadanie rent, bądź też żadnych innych środków utrzymania.

Natomiast nie mogą otrzymywać świadczeń pomocy zimowej bezrobotni, którzy samowolnie rozwiązali stosunek najmu pracy, bądź też utracili ją z powodu okoliczności, powodujących natychmiastowe wydalenie, jak i w wypadkach zgłoszenia fałszywych wiadomości, co do posiadania warunków kwalifikacyjnych otrzymania pomocy.

Decyzja o przyznaniu pomocy musi być podana do wiadomości bezrobotnego przez właściwe komitety w ciągu 10 dni od daty złożenia podania popartego zaświadczeniem administracji domu, lub właściwej władzy o miejscu zamieszkania, stanie rodzinnym i materialnym.

Skrzynka pocztowa

T.H. K....ski w B-nie: Pozwolenie na wywóz lub przesyłkę pieniędzy za granicę na zapłatę sprzedawanego towaru wydaje Komisja Dewizowa. Podania składać należy za pośrednictwem najbliższego oddziału Banku Polskiego lub banków, mających prawa dewizowe, których lista znajduje się w posiadaniu Izby Rzemieślniczej, na której terenie prowadzi Pan swój zakład.

Związek Rzemieślników w Nasielsku. Związek Izby Rzemieślniczych R. P. na podstawie art. 116, prawa przemysłowego wyjaśnia, że prawo rejestrowania umów o naukę rzemiosła służy wyłącznie izbom rzemieślniczym.

Cechy mają prawo w zakresie ewidencji umów o naukę rzemiosła postanowić, że przed nimi należy zawierać umowy o naukę w przedsiębiorstwie członka cechu.

Jeżeli rzemieślnik należy do Cechu, winien odpis zawartej umowy przesłać w ciągu dni 14 cechowi, który w tym wypadku jak i wówczas, gdy umowę zawarto przed cechem, wołaga ją do terminatorskich ksiąg cechowych, a rejestracji, jak powiedziano, dokonuje izba rzemieślnicza.

Z powyższego wynika, że Związkowi Rzemieślników w Rzeczypospolitej Polskiej nie

tylko nie przysługuje prawo rejestrowania umów o naukę rzemiosła, ale nawet nie przysługuje i kompetencje cechów.

„Kształcenie terminatorów“. W myśl art. 155 prawa przemysłowego do podania o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego, wnoszonego do Izby Rzemieślniczej należy dołączyć: 1) świadectwo ukończenia nauki rzemiosła, lub świadectwo (świadectwa) stwierdzające przebyty czas nauki (nauka oczywiście powinna się odbywać u mistrza na podstawie umowy spisanej i zarejestrowanej w Izbie Rzemieślniczej), 2) świadectwo szkolne z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej (lub zamiast niego — świadectwo stwierdzające posiadanie wykształcenia uznanego przez państwowe władze szkolne za równoważnościowe z wykształceniem, jakie daje ukończenie publicznej szkoły dokształcającej zawodowej).

Gdy terminator nie może okazać żadanego świadectwa szkolnego z powodu braku takiej szkoły lub z powodu niemożności uczęszczania do niej dla braku miejsca albo z innej uzasadnionej przyczyny mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 lutego 1936 r. o egzaminie na czeladnika, które mówią w jakich wypadkach, kandydat na czeladnika może być zwolniony od przedstawienia świadectwa szkolnego, i w tej sprawie wszelkich wyjaśnień udzieli właściwa Izba Rzemieślnicza.

Rozporządzenie to zawiera cały szereg wypadków, których wymienienie w skrzynce pocztowej zabrakło by zbyt dużo miejsca. W „Rzemiośle” powyższe sprawy byłyby kilkakrotnie oświetlane. Z początkiem roku 1937 te same sprawy będą pomieszczone w szeregu artykułów.

POSZUKIWANIE PRACY

Mistrz piekarski, obeznany z całokształtem produkcji piekarskiej, dobry fachowiec poszukuje pracy. Przyjmie pracę na prowincji. Wymagania skromne. Zgłoszenia do Administracji Rzemiosła dla W. Betlejewskiego.

Unieważnia się legitymację mistrzowską dla zawodu szewskiego, wystawioną przez Izbę Rzemieślniczą w Warszawie na nazwisko Berka Sukiennika, zam. przy ul. Hożej Nr. 9. w Warszawie.

„KURSY KROJU UBRAŃ MĘSKICH W WARSZAWIE”

Aleksander Konieczny

WARSZAWA 1, BIELAŃSKA 2. PLAC TEATRALNY, Tel. 5-94-95

System własny, nagrodzony srebrnym medalem na P.W.K. listem pochwalnym Pana Ministra Przemysłu i Handlu Złotym medalem przez Izbę Rzemieślniczą w Warszawie i medalem złotym przez Związek Izby Rzemieślniczych R.P.

Autor podręczników kroju męskiego „Szkoła Kroju” (cena 15.—) i kroju damskiego „Nauka Kroju Damskiego” (cena 14.—)

SPIS RZECZY W ROCZNIKU 1936 R. „RZEMIOSŁA”

Nekrologia.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej o Wielkim Marszałku 12 (2—5), Ustalenie tytułatury Wielkiego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego 14 (2). W pierwszą rocznicę 2(3), Serce Wodza u stóp Matki 20 (1—3), Uroczystości żałobne na Sowińcu 20 (10—11), Z żałobnej karty s. p. Stanisław Kwiatkowski 24 (12), s. p. Marcin Szurlej 28 (10), s. p. Stanisław Grabowski 34 (7—8), s. p. Jan Wolny 47 — (15), s. p. Stefan Smuga, s. p. Bolesław Rolinger, 14 (22).

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki 22 (2—3), Odezwa Komitetu Uczczenia Urzędowania Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Adres Hołdowniczy Związku Izb Rzemieślniczych 22(3), Dzieściolecie Urzędowania Pana Prezydenta Rzeczypospolitej 23 (3—5).

Marszałek Polski Śmigły - Rydz.

Od 10.11. 1936 46 (1), Marszałek Polski Edward Śmigły - Rydz 46 (2—3), Depesza Związku Izb Rzemieślniczych do Marszałka Śmigłego 46 (3).

Rada Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

III Zjazd Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. 18 (2), III Zjazd Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. 20 (3—10).

Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Z XIX posiedzenia Zarządu Związku Izb 4 (2—4), Z XX posiedzenia Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych 12 (5—8), Z XXI posiedzenia Zarządu Związku Izb 16 (13—15), Z XXII posiedzenia Zarządu Związku Izb 22 (7—9), Z XXIII posiedzenia Zarządu Związku Izb 23 (7—8), Nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Związku 25 (3), Z Nadzwyczajnego Posiedzenia Zarządu Związku Izb 27 (5), Z XXVII posiedzenie Zarządu Związku Izb 29 (—2), Z XXVIII posiedzenie Zarządu Związku Izb 38 (4), Z XXX posiedzenia Zarządu Związku Izb 42 (3—4), Z XXXII posiedzenia Zarządu Związku 46 (4—5), Z XXXIII posiedzenia Związku Izb 52 (2).

Narady Gospodarcze.

Program Narady Gospodarczej od 28 lutego do 2 marca r. b. 9(14), Po Naradzie Gospodarczej W. G. 10 (1—2), Wielka Narada Gospodarcza 10 (2—8), Tezy rzemiosła wysunięte na Naradzie gospodarczej 10 (6—10), Przemówienie Pośta Snopczyńskiego na Naradzie Gospodarczej 10 (10—14), Przemówienie Dyrektora Sikorskiego na 4 Komisji 10 (15—16), Doniosła konferencja rzemieślnicza 10 (16—17), Tezy rzemiosła na konferencji rzemieślniczej 10 (17—20), Odczyt o konferencji rzemieślniczej 11 (2), Pierwsza konferencja pełnego Samorządu Rzemiosła u Pana Ministra Przemysłu i Handlu Dr. Romana Góreckiego w dniu 4 marca 1936 11 (11—18), Wykonanie uchwał Narady Gospodarczej 13 (11)

Programy i kierunki.

5 rok Władysława Gindrych 1 (1—3), O scalenie rodziny rzemieślniczej 2 (3), Rzemieślnik W. G. 2 (2—5), Pierwszy etap W. G. 3 (1—2), O Izbach Pracy Antoni Snopczyński 4 (1—2), Przed naradą Gospodarczą W. G. 2 (3), Teoria a praktyka Kazimierz Jaroszewski 5 (19—20), Znamienne oświadczenie W. G. 6 (1—2), Przed sezonem wystawowym W. G. 1 (1—2), Młodzież rzemieślnicza a organizacje J. Sobiński 7 (8—9), Chleba i pracy dla wszystkich Przemówienie Pana Premiera Kościakowskiego 8 (1—3), Problem 14-o i 15 letni bezrobotnych 8 (14—15), Minister Przemysłu i Handlu i Rzemiosła W. G. 11 (1—2), Młodzież rzemieślnicza a organizacje J. Sobiński dalszy ciąg 11 (27—28), Dokąd zdąży rzemiosło W. G. 13 (1—3), Inicjatywa 15 (4—5), Ku odbudowie stanu trzeciego W. G. 18 (1—2), Ofensywa rzemiosła Dr. T. Jaworski 18 (6—7), Młodzież rzemieślnicza a organizacje J. Sobiński, dokończenie 18 (19—20), Poroniony pomysł 21 (1—3), Najwyższy cel Mowa Naczelnego Wodza Generalnego E. Śmigłego - Rydza 22 (5—6), Na marginesie artykułu Pana K. Sokołowskiego 23 (1—3), Międzynarodowa współpraca rzemiosła W. G. 24 (1—3), Szkolnictwo zawodowe a przesydy społeczne Inż. W. Gordziakowski 24 (12—14), Sytuacja gospodarcza i plan inwestycyjny W. G. 25 (1—3), Rzemiosło w handlu zagranicznym Polski Dr. T. Jaworski 25 (11), Bunt błogosławiony W. G. 26 (1—3), W różnych warunkach podobne postulaty A. Snopczyński 27 (1—2), Warunki poprawy A. Snopczyński 31 (1—2), U progu niepodległości 32 (1—2), Rzemiosło Legionom 32 (2—3), Na marginesie książki Pana K. Sokołowskiego 32 (3—4), W sierpniową rocznicę 33 (1—4), Wytoczne nacz. polityki przemysłowej 37 (1—2), Serca naprzeciw 37 (2), Chcemy współdziałania 38 (1), Przemiany walutowe 40 (1), Emigracja i surowce W. G. 41 (1—2), Cum grano salis 42 (6), Drogi rozwoju rzemiosła metalowego Bolesław Sikorski 43 (1—2), Sytuacja i drogi rozwoju rzemiosła metalowego 44 (3—4), Młodzież rzemieślnicza na terenie szkoły 47 (13—15), Rzemiosło w obronie państwa, I dawniej 48 (3—4), O przyszłość szkolnictwa dokształcającego zawodowego Stanisław Kwiatkowski 49 (13—14), Rzemiosło w obronie państwa Dr. T. Jaworski 51 (5—6).

Z Sejmu i Senatu.

Z Sejmowej Komisji Budżetowej 3 (3—4), Z Sejmowej Komisji budżetowej — Budżet Ministerstwa Sprawiedliwości, Spraw Wojskowych — sprawy budowlane 4 (4—6), Z Komisji Budżetowej — Budżet Ministerstwa Przemysłu i Handlu, budżet Ministerstwa W. R. i O. P. 5 (3—10), Z Sejmowej Komisji Budżetowej Przemówienie Wice premiera Kwiatkowskiego 6 (4—5), Budżet Ministerstwa Przemysłu i Handlu na plenum Sejmu — Przemówienie Ministra Góreckiego 9 (1—4), Przemówienie Pośta Snopczyńskiego na plenum Sejmu 9 (4—6), Szkolnictwo zawodowe — referat Pośta Jagody Żółtowskiego na plenum Sejmu 9 (8), Cechy, chałupnictwo. kredyty, Przemówienie

Pośta Jagody - Żółtowskiego na plenum Sejmu 10 (20—21), Nadzwyczajna Sesja Sejmu 23 (5—6), Przed sesją Sejmowa 48 (1—2), Otwarcie sesji sejmowej 43 (3—4).

Pomnik Kilińskiego.

Odsłonięcie pomnika Jana Kilińskiego w kwietniu r. b. 2 (5), Przed odsłonięciem pomnika Jana Kilińskiego 11 (20—22), Jan Kiliński i jego czasy z książki Władysława Gindrycha Rozdział II 14 (2—3), dalej 15 (2—3), Uroczystości kwietniowe 1936 W. G. Legenda i prawda o Janie Kilińskim Prof. Adam Skałkowski Powstanie w Warszawie, Z insurekcji Władysława Stanisława Reymont, Jan Kiliński i jego czasy Władysław Gindrich 16 (1—10), Z praw emerytury Jana Kilińskiego Prof. J. Iwaszkiewicz 20 (6—9).

Zjazdy i Zebrania.

Przed ogólnopolskim Kongresem Rzemiosła Chrześcijańskiego 13 (4—5), Przed ogólnopolskim Kongresem Rzemiosła Chrześcijańskiego 14 (3—4), 15 (3—4), 16 (11—13), — Wielkie dni rzemiosła chrześcijańskiego 17 (2—14), Pierwszy Ogólnopolski Kongres Rzemiosła Chrześcijańskiego 17 (14—22), Postulaty rzemiosła w zakresie ustawodawstwa przemysłowego Stanisław Kopczyński, Uchwały Pierwszego Ogólnopolskiego Zjazdu Rzemiosła Chrześcijańskiego 17 (2—6) Po Kongresie Rzemiosła Chrześcijańskiego 18 (14), Zagadnienie szkolenia w rzemiosle Jahoda - Żółtowski Referat na Ogólnopolskim Zjeździe Rzemieślniczym 19 (2—6), Uchwały Ogólnopolskiego Kongresu 19 (5—9), Wręczenie nagród uczestnikom pochodu 19 (9—10), Podniosła uroczystość 20 (12), Rezolucja Pierwszego Ogólnopolskiego Kongresu Rzemiosła Chrześcijańskiego 20 (13—15), Walne Zebranie Rzemieślników Chrześcijan 21 (3), Władze Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie 23 (9), V Kongres Rzemiosła Żydowskiego w Warszawie, 23 (9—10), Z V Zjazdu Rzemieślników Żydów 24 (7—9), Zjazd Rzemiosła Woj. Warszawskiego 25 (3—4), Drugi Zjazd Rzemiosła Podhalańskiego w Zakopanym 33 (5), Zjazd rzemiosła podhalańskiego 36 (2).

Nowe rzemiosła.

O zaliczenie młynarstwa do rzemiosła 5 (10—12), Czy wyrób sprzętu narciarskiego jest rzemiosłem 11 (19—20), Kwalifikacja prawnoprzemysłowa wyrobu pudełek 20 (20), Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu o uzupełnieniu listy rzemiosł, 27 (10), W sprawie wyrobu wafli 28 (6), Nowe rzemiosła 40 (9), Zakres nowych rzemiosł, prawa nabyte i sprawy egzaminacyjne 50 (10).

Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Wydział Rzemiosła w Ministerstwie Przemysłu i Handlu 15 (5), Utworzenie Rzemieślniczego ośrodka dyspozycji w ministerstwie Przemysłu i Handlu 19 (10), Przesunięcie personalne w Ministerstwie Przemysłu i Handlu 28 (1—2), Zyciorys Naczelnika Sagajło 30 (6), Naczelnik Chrzczanowski w Związku Izb Rzemieślniczych 30 (9), Pan Wicedyrektor Wierusz-Kowski 46 (6).

Odnaczenie rzemieślników 48 (4—5).
Podstawy finansowego samorządu gospodarczego rzemiosła 49 (4).

Nowy WiceMinister Przemysłu i Handlu.

Dr A. Rose 35 (5—6), Nowy Dyrektor Departamentu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu 38 (2), Kompetencje Panów Podsekretarzy Stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu 40 (10), Pan Wiceminister Rose w Związku Izb Rzemieślniczych 43 (3).

Fundusze.

Możliwość akcji ze strony Funduszu Pracy na odcinku rzemieślniczym 3 (4—5), Konferencja w Funduszu Pracy 23 (6—7), Małopolski Fundusz Przemysłowy 23 (8), Zniesienie opłat ryczałtowych na Fundusz Pracy 26 (7—8).

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych w Łodzi 27 (5—7), Pogłębienie współpracy Izb Przemysłowo - Handlowych z Izdami Rolniczymi i Rzemieślniczymi 29 (5).

Przetargi.

Jeszcze o praktykach przetargowych 8, 9, O decentralizację przetargów 9 (13), Ogłoszone przetargi 32 (8), 33 (6), 39 (11), 43 (16), 47 (16).

Podstawy finans. Samorządu Rzemiosła.

Jeszcze w sprawie podstaw finansowych Izb Rzemieślniczych Bolesław Sikorski 2 (1—2).

Elektryfikacja zakładów rzemieślniczych.

Problem mechanizacji warsztatów rzemieślniczych i drobnego przemysłu, Zastosowanie elektryczności w zakładach rzemieślniczych Racionalne oświetlenie zakładów rzemieślniczych, Napęd warsztatu mechanicznego, Co to jest KW. a co to jest KWH. Taryfy na siłę dla rzemiosła i drobnego przemysłu stosowane przez elektrownię okręgu warszawskiego, Grzejnictwo elektryczne w rzemiosle, Radio — odbiorniki bateryjne w miasteczku i na wsi, Elektryfikacja kraju a bezpieczeństwo pracy 9 (15—28).

Unormowanie trybu postępowania Izb Rzemieślniczych z Ministerstwem Przemysłu i Handlu i Urzędami Wojewódzkimi 17 (28).

Wydawanie kart rzemieślniczych w drodze dyspensy.

27 (7).

Rzemieślnicy zatrudnieni w gospodarstwach rolnych.

Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej w sprawie warunków pracy i płacy, rzemieślników zatrudnionych w gospodarstwach rolnych 3 (5—7), Warunki pracy i płacy rzemieślników wiejskich 8 (5—7).

Centrala Handlowa Rzemiosła.

Wyjazd Dyrektora Centrali zagranicę 25 (10), Konferencje Centrali Handlowej Rzemiosła 30 (10).

Otwieranie i rejestracja zakładów rzemieślniczych.

29 (3—4), które zakłady rzemieślnicze muszą być sądowo zarejestrowane 47 (5), O sposobie i podstawach rejestrowania kart rzemieślniczych 47 (5), O sposobie uzyskiwania kart rzemieślniczych 48 (7), Musimy się zapoznać z przepisami kodeksu handlowego 48 (8), 49 (7).

Prace BOHR.

35 (6), Praca Organizacyjno - Handlowa 37 (6), Produkcja koszykarska 38 (3—6).

Propaganda.

Cukiernicze okno wystawowe czynnikiem propagandy 5 (23—24).

Varia.

Piętnujemy kłamstwo 3 (8—9), W rocznicę 1863 roku 3 (14), Zgon króla angielskiego Jerzego V 6, Zmartwychwstanie 15 (1—2), Rzemiosło chrześcijańskie złożyło hołd Księdzu Kardynałowi Kakowskiemu 23 (5), Proces Redaktora Władysława Gindricha 26 (10), Podcięte skrzydła W. G. 30 (1—2), Ustawa o trybunale stanu 30 (4), Przekształcenie sądów przemysłowo - kupieckich na sądy pracy 30 (5), Przepisy paszportowe 30 (11), Bezpodstawne zarzuty 30 (15), Z sali sądowej 47 (5—6).

Z ruchu wydawniczego.

Kazimierz Jaroszewski O dalszą reformę ustawodawstwa społecznego 2 (12), Arkady czasopismo poświęcone zagadnieniu sztuki w przemyśle i rzemiosle 5 (22—23), Z ruchu wydawniczego 10 (30), Z ruchu wydawniczego: Spółdzielczy przegląd naukowy 10 (32), Najważniejsze podatki bezpośrednie 15 (11), Józef Sierakowski Towarzysz Kilińskiego w powstaniu Kościuszkowskim 18 (22), A. Grajewski — Biblioteka kupca - detalisty 20 (22), Herbert Zand: Amortyzacja w rozumieniu gospodarczym i podatkowym 21 (15), Podręcznik kroju damskiego Józef Sierakowski 23 (12), Rocznic Stowarzyszenia Mławian 24 (16), Ustawa o ochronie lokatorów Michał Howorko 25 (31—31), O poprawie skór surowych 25 (32), Reklama Mieczysława Konieczny 26 (15), Rzemiosło Kazimierz Sokołowski 27 (23), Sklep detaliczny Stefan Siennicki 48 (16), H. Riterman Zarys prawa handlowego 49 (15—16).

Przegląd prasy.

3 (9), 13 (14), 15 (15—16), 17 (31—32), 18 (23—24), 20 (23—24), 21 (15), 22 (22—23), 24 (16), 26 (15—16), 28 (11—12), 32 (8), 34 (8), 35 (8), 36 (8), 38 (8), 37 (11—12), 49 (15).

Izba Rzemieślnicza w Białymstoku.

Zjazd Związku Rzemieślników Chrześcijan woj. Białostockiego 14 (7—9), Organizacja koszykarska 25 (16—17).

Z Izby Rzemieślniczej w Brześciu n/Bugiem.

42 (4—5), Publiczne zebranie Radców Izby Rzemieślniczej 35 (7), Nowy Dyrektor Izby Rzemieślniczej n/Bugiem 41 (4).

Z Izby Rzemieślniczej w Katowicach.

Zjazd Rzemiosła polskiego na Śląsku 39 (9—10).

Z Izby Rzemieślniczej w Kielcach.

Tradycyjny opłatek w Stowarzyszeniu Rzemieślników w Kielcach 1 (9), Powiatowe konferencje gospodarcze na terenie woj. kieleckiego 4 (9), Powiatowa konferencja woj. kieleckiego 5 (15—16), Z Izby Rzemieślniczej w Kielcach Ruch Spółdzielczy 9 (10—19), Posiedzenie Zarządu Izby 13 (16), Zebranie Rady Izby 16 (43), Konferencja Międzyzrybowa 18 (15—16), Z Izby Rzemieślniczej w Kielcach 25 (17—18), 36 (3), 44 (8—10), 47 (6—7), 48 (8—9), 49 (8—9).

Z Izby Rzemieślniczej w Krakowie.

Zebranie Związku Rzemieślników Chrześcijan 1 (8—9), Poświęcenie lokalu Związku Rzemieślników 4 (9), Z Izby Rzemieślniczej w Krakowie 5 (12—14), Z życia rzemiosła na Podhalu 5 (17), Z Izby Rzemieślniczej w Krakowie, Konferencja w sprawie racjonalnej gospodarki skórmi bydłocymi 9 (9), Zebranie Izby rzemieślniczej w Krakowie 12 (17), Z życia organizacji rzemiosła 14 (11), Współpraca kupiectwa z rzemiosłem 19 (22), Kurs szewsko - cholewkarski w Kołaczycach 21 (9—10), Kolonia wypożyczkowa 22 (11—12), Z zadań naukowych nad rzemiosłem z okręgu Izby Rzemieślniczej w Krakowie 24 (11—12), Zakończenie roku szkolnego w dziennej doksztalającej szkole zawodowej Nr. 1 w Krakowie 27 (12—13), Odbudowa kowalstwa sułkowskiego 37 (5), Nowa placówka rzemiosła krakowskiego 39 (11), Założenie Kasy Bezprocentowego Kredytu w Krakowie 40 (6), Świątyni Sułkowiec 41 (4), Komisja Ministerialna w Świątyniach i Sułkowicach 45 (3—4), 46 (9—11), Zebranie Izby Rzemieślniczej w Krakowie 46 (11—12), Z Izby Rzemieślniczej w Krakowie 47 (7—8).

Izba Rzemieślnicza w Lublinie.

Kurs informacyjny dla działaczy rzemieślniczych 5 (14), Życie cechu piekarzy chrześcijan 10 (32), Z życia piekarzy woj. lubelskiego 13 (15), Wystawa rzemieślnicza ziemi chełmskiej 24 (10—11), Wystawa rzemieślnicza ziemi chełmskiej 27 (19—20).

Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi.

Zebranie Starszych Cechu i Przewodniczących Komisji Egzaminacyjnej w Koniń 44 (11), Zebranie rzemiosła krawieckiego w Brzeżinach 4 (11), Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi 7 (3—4), 9 (11—12), 10 (22—23), 11 (23—24), 12 (16—17), Rzemieślnicza Wystawa — Targi w Łodzi 13 (15—16), Rzemieślnicza Wystawa targi w Łodzi 14 (12), Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi 15 (6—7), W sprawie przepisów sanitarnych w rzemiosle fryzjerskim 18 (14—15), Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi 21 (10), Walne zebranie Izby Rzemieślniczej 25 (18—21), Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi 29 (7—9), 31 (5—7), 32 (4), 36 (3—4), Kasa Bezprocentowego Kredytu w Łodzi 39 (10—11), Z działalności Komisji Obciążeń w Łodzi 40 (6), Z Izby

Rzemieślniczej w Łodzi 41 (5-6), Walne Zebranie Izby Rzemieślniczej w Łodzi 43 (11-12), Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi 47 (8-9), 48 (9-10), 49 (9-10).

Z Izby Rzemieślniczej w Łucku.

Zrzeszenie handlowe rzemiosła 20 (18-19), Plenarne Zebranie Izby Rzemieślniczej w Łucku 31 (6), Z Izby Rzemieślniczej w Łucku 36 (4-5).

Z Izby Rzemieślniczej we Lwowie.

Rzemieślnicy w Sokalu organizują się 1 (10), Z Izby Rzemieślniczej we Lwowie 5 (14), Z wyższego kursu sztuki fryzjerskiej we Lwowie 7 (5), Dni urzędowania Izby lwowskiej 3 (17), Z plenarnego zebrania Izby Rzemieślniczej we Lwowie 14 (11-12), Stan ośrodka Rudnik n/Sanem 20 (19-20), Święcone dla młodzieży rzemieślniczej we Lwowie 21 (15), Dni urzędowania w terenie 25 (18), Z lwowskiej Izby Rzemieślniczej 36 (4), Z Izby Rzemieślniczej we Lwowie 38 (4), Kurs zawodowy we Lwowie 41 (6), Rada Lwowskiej Izby Rzemieślniczej 42 (7), Z Izby Rzemieślniczej we Lwowie 47 (8), 48 (9).

Z Izby Rzemieślniczej w Nowogródku.

Zakończenie kursu dla cholewkarzy i szewców w Baranowiczach 1 (8), Z Izby Rzemieślniczej w Nowogródku 22 (13-15), 25 (21), 37 (7-8), 38 (5), 47 (9-10), 48 (10).

Z Izby Rzemieślniczej w Poznaniu.

Wyniki konkursu na projekt mebli 10 (23), Z Izby Rzemieślniczej w Poznaniu akcja Izby w walce z bezrobociem 15 (7-8), Z Izby Rzemieślniczej w Poznaniu 21 (10-11), 500 lecie cechu Rzeźnicko-Wędliniarskiego w Gnieźnie 27 (14-15), Z plenarnego zebrania Radców Poznańskiej Izby Rzemieślniczej 29 (6-7), Cech zegarmistrzów, jubilerów i zawodów pokrewnych w Bydgoszczy 30 (11-12), Po Zjeździe Rady Wojewódzkiej Narodowego - Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła w Poznaniu 39 (8-9), Kasy Bezpłatne Kredytu w Poznaniu 40 (7), Z Izby Rzemieślniczej w Poznaniu 47 (10), 49 (10).

Izba Rzemieślnicza w Stanisławowie.

Z życia rzemiosła w Delatynie 7 (4), Kurs budownictwa betonowego i żelbetonowego 13 (17), Z Izby Rzemieślniczej w Stanisławowie 17 (24-25), 38 (5).

Z Pomorskiej Izby Rzemieślniczej.

Zebranie piekarstwa pomorskiego 7 (5), Aktualne zagadnienia podatkowe na terenie Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu 7 (6), Z Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu 9 (10), Rzemiosło pomorskie przygotowuje pracowników budowlanych na nowy sezon 10 (24), Z Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu 17 (23-24), 10.000 bezrobotnych znaleźć zatrudnienie w budownictwie na Pomorzu 18 (15), Z pomorskiej Izby Rzemieślniczej 21 (9), Znamienne uchwały rzemiosła gdyńskiego 30 (13), Pan Wojewoda Pomorski wśród

przedstawicieli rzemiosła 46 (12-13), Z Izby Rzemieślniczej w Toruniu 49 (10-11).

Izba Rzemieślnicza w Warszawie.

Z cechu jubilerów i zegarmistrzów m. st. Warszawy 5 (16-17), Z Izby Rzemieślniczej w Warszawie 10 (22), Zebranie Informacyjne Cechu murarzy chrześcijan 14 (9-10): O ochronę zabytków cechowych 16 (39), Walne zebranie cechów zrzeszonych blacharzy w Warszawie 21 (11), Z cechów szewców i cholewkarzy chrześcijan 30 (12-13), Władze cechu krawców chrześcijan 30 (13), Uroczystości w Związku Rzemieślników Chrześcijan 43 (3-4).

Z Izby Rzemieślniczej w Wilnie.

Zjazd koszykarski w Wilejce 12 (15-16), Wileńsko - Nowogródzki Instytut Rzemieślniczy w Wilnie 16 (39-43), Poświęcenie cechu ślusarzy w Wilnie 22 (15-16), Izba Rzemieślnicza w Wilnie w sprawie wystąpienia sejmowego posła Hermanowicza 27 (13-14), Z Nowogródzko - Wileńskiego Instytutu Rzemieślniczego w Wilnie 28 (4), Poświęcenie lokalu szkoły dokształcającej zawodowej w Wilnie 44 (11).

Izba Rzemieślnicza we Włocławku.

Konferencja na terenie Izby Rzemieślniczej we Włocławku 4 (11-12), Z Izby Rzemieślniczej we Włocławku, Kiermasz rzemieślniczy w Kutnie 9 (12-13), Z Izby Rzemieślniczej we Włocławku 10 (23-24), Walne zebranie rzemiosła kutnowskiego 14 (12), Posiedzenie Zarządu Izby 15 (8-9), Święto rzemiosła i wystawa rzemiosła w Łowiczu 24 (15), Wiosenne targi rzemiosła 24 (11), Osiemnastolecie Łowicza 24 (9-10), Nowa spółdzielnia 24 (11), Publiczne posiedzenie Rady Izby 25 (4), Położenie gospodarcze rzemiosła woj. warszawskiego J. Budznowski 25 (4-7), Izba Rzemieślnicza we Włocławku w okresie 1929-1936 J. Łazarewicz 25 (7-9), Z działalności biura Izby i BOHR. 25 (9), Z plenarnego posiedzenia Izby Rzemieślniczej 31 (6), Z Izby Rzemieślniczej we Włocławku 41 (10-11), Walne Zebranie Izby 46 (14).

Fryzjerstwo

Porządek obrad ogólnopolskiego zjazdu rzemiosła: Aktualne postulaty fryzjerstwa, Postulaty rzemiosła fryzjerskiego, Izby Rzemieślniczej o postulatach fryzjerstwa 16 (26-36), W sprawie żywności dla fryzjerstwa 26 (8), W sprawie projektu nowelizacji rozporządzenia o dozorcach nad wyrobami i obiegiem środków kosmetycznych 26 (9-10), O dozorcach nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych 34 (6-7), Fryzjerzy na F.O.N. 36 (7).

Fotografowanie

Nowy okólnik ministerialny o fotografowaniu 11 (19), Dola fotografa zawodowego w dobie obecnej 16 (24), W sprawie dokonyw. zdjęć na ulicach 20 (18), W sprawie dokonyw. zdjęć fotograficznych automatem 26 (8), Możliwości zatrudnienia fotografów w Iraku 48 (7).

Stolarstwo

Trudności surowcowe w stolarstwie 3 (7-8).

Zduństwo.

Pieczęć żelazna a pieczęć o dużej akumulacji ciepła 4 (8-9), Z Komisji dla Odrywania miast Inż. A. B. 21 (6-8).

Koszykarstwo.

Organizacja koszykarstwa 27 (20).

Powroźnictwo.

Surowce dla powroźników 31 (4-5).

Rzemiosło rzeźnicko-wędliniarskie.

Ogólny polski Zjazd delegatów cechów rzeźnicko-wędliniarskich w W-wie 8 (3-5), Rzeźnia eksportowa w Gdyni 13 (6-7), Skup zwierząt rzeźnych wprost od producentów 13 (9), Obrót mięsem i przetworami mięsnymi 25 (14-18), 27 (7-8), 28 (2-3), Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej w sprawie zmiany o dozorcach nad mięsem i przetworami mięsnymi 30 (10), Nowe normy w obrocie zwierzętami rzeźnymi i mięsem 39 (5-6), Trudności nauczania rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego 43 (12-13), Z Komisji Rzeźnicko-Wędliniarskiej Związku Izb 46 (6), O państwowym podatku od uboju 47 (11), Aktualne postulaty rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego 48 (5-6), W sprawie sprzedaży mięsa w handlu detalicznym 48 (6).

Zawody budowlane

Obrady Komisji budowlanej przy Związku Izb 13 (5-6), Uzyskiwanie karty rzemieślniczej na mularstwo i ciesielstwo przez majstrów budowlanych 16 (15-16), Konferencja mistrzów kamieniarskich 20 (21-22), Sprawy budowlane 26 (6), Prawo budowlane a mularstwo i ciesielstwo 25 (12-14), Pismo Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych 28 (5), Stała delegacja cechów mularskich i ciesielskich 29 (2), Kto na podstawie praw nabytych może wykonywać roboty mularskie i ciesielskie 29 (4-5), Nowelizacja prawa budowlanego 30 (10), Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla robót budowlanych 30 (11).

Szewstwo

Spółdzielnia Zrzeszenia Szewców Chrześcijan imienia Kilińskiego 13 (11), Memoriał Izby Stołecznej w sprawie konkurencji Ba'ta 16 (16-19).

Przemysł i rzemiosło muzyczne

4 (7-8), Ze Związku Przemysłu Muzycznego 6 (8), Od trąbki do olbrzymiej tuby B. B. 13 (13-14).

Kredyty.

Sprawa zorganizowania instytucji kredytowej dla drobnego rzemiosła 1 (3-4), Kredyt ulgowy dla drobnego rzemiosła w Warszawie 4 (6), Trudności w rozprowadzaniu kredytów rzemieślniczych

6 (5-6), Konferencja w B. G. K. 11 (2), Komunalne Kasy Oszczędnościowe a rzemiosło 16 (19-21), Akcja budowlano-terenowa B. G. K. 22 (9-10), Pomyślnie rozpoczęcie akcji tworzenia bezprocentowych kas dla rzemiosła chrześcijańskiego 30 (2-4), Bije ostatnia godzina 36 (1), Już czas na powstanie Związku Kas Bezprocentowego Kredytu chrześcijańskiego 39 (6-7), Walne zebranie sprawozdawcze Kasy bezprocent. Kredytu w W-wie 41 (3-4), Kasy Bezprocentowe Kredytu 43 (15), Kasy Bezprocentowych Kredytów w świetle cyfr W. G. 44 (7-8), Kasy Bezprocentowego Kredytu na terenie woj. nowogródzkiego 45 (7-8), W sprawie rozprowadzania kredytów rzemieślniczych B. G. K. 47 (3), Zjazd Bezprocentowych Kas Rzemiosła Chrześcijańskiego 48 (14), Bezprocentowa Kasa w Ciechanowie 49 (11), Bezprocentowe Kasy Kredytu 50 (1-2), Kredyty, budżet państwowy i kasy bezprocentowe Roman Górecki 50 (8-9), Zjazd przedstawicieli bezprocentowych kas 50 (13), Zjazd przedstawicieli bezprocentowego kredytu chrześcijańskiego 51 (1), Cele i zadania bezprocentowych kas kredytu chrześcijańskiego Z. Ehrenberg 51 (2-5).

Wystawy, targi i jarmarki.

Targi lipskie 5 (12), Targi poznańskie 7 (7), Rzemiosło na Targach Poznańskich 8 (5), Konkurs fabryki ALFA 8 (9), Jarmarki rzemieślnicze na terenie woj. Warszawskiego 9 (13), Targi Poznańskie 9 (25), Przed Wystawą Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego 11 (22-23), Targi Poznańskie 11 (23), Targi Poznańskie, Wrażenia z Targów Lipskich, Rzemiosło na Targach Lipskich 12 (10-13), „Znaczenie udziału rzemiosła polskiego na Międzynarodowych Targach w Poznaniu 13 (3-4), Rzemiosło kieleckie na Wystawie Świętokrzyskiej w Warszawie 13 (7-9), Targi Poznańskie 13 (9-10), Targi Lewatyńskie 13 (11-12), Targi Poznańskie 14 (4-5), Targi Poznańskie 15 (5-6), Z sądu konkursowego na projekty zdobnicze w Katowicach 15 (13-14), Targi w Gdyni 15 (15), Targi Poznańskie 16 (38), Otwarcie Targów Poznańskich przez Pana Ministra Góreckiego, Rzemiosło na Targach 17 (28-29), Otwarcie XV Międzynarodowych Targów Poznańskich: Rzemiosło na Targach, Władysław Kijok. Duże zainteresowanie XV Ogólnopolskimi Targami Rzemiosła, Jubileusz Targów Poznańskich 13 (8-13), Ogólnopolskie Targi Rzemiosła w Poznaniu 19 (11-21), Rozwój Towarzystwa Wystaw i Targów w Gdyni 19 (22), Aukcje i targi futrzarskie w Wilnie 19 (22), Bilans XV Targów Poznańskich 20 (16-18), Targi-Wystawa Rzemieślnicza w Łodzi 21 (4-6), Przed Wystawą Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie 21 (6-7), Z Wystawy Rzemieślniczej w Łodzi 22 (6-7), Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego a rzemiosło 22 (10-11), Otwarcie VIII Targów Katowickich 23 (10), Przed Wystawą Metalową i Elektrotechniczną 24 (10), Doroczna Wystawa w Pierwszej Miejskiej Szkole Rękodzielniczej w Warszawie, Pokaz w Drugiej Szkole Rzemieślniczej 24 (14-16), Rzemieślnicza Targi-Wystawa w Łodzi 25 (21-22), Odnaczenia Wystawców na Targach-Wystawie w Łodzi 25 (22-24), Targi Gdynskie 24 (24-25), Wystawa Metalowa i Elektrotechniczna

25 (25), Aukcje futrzarskie 25 (25), Wystawa Metalowa i Elektrotechniczna 26 (10), 70 proc. zniżki kolejowej na Targi Gdynskie 26 (11), Uroczystość otwarcia Targów Gdynskich 27 (17-18), Pan Wicepremier Kwiatkowski i Minister Przemysłu i Handlu Roman zwiedzili Targi Gdynskie 27 (18), Wystawa Metalowa i Elektrotechn. 27(19), regulamin transportowy dla wystawców 28(6-8), Targi Gdynskie, Władysław Kijok 29 (9-11), Wystawa przemysłu hotelowego, gastronomicznego i cukierniczego w Gdyni 29 (11), Wystawa Metalowa i Elektrotechniczna 30 (14), Nowości na Wystawie Przemysłu Hotelowego w Gdyni 30 (14), Wiadomości z Wystawy Metalowej i Elektrotechnicznej 31 (5), Jarmark Poleski 32 (6), Jarmark Poleski 32 (5), Wystawa Nasze Lasy i XXIV Targi w Królewcu 33 (6), Bezpłatny powrót z Gdyni 33 (8), Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego 34 (1), Jak rzemiosło odzyska poprawę gospodarczą 34 (2-3), Udział rzemiosła w Targach Wschodnich 34 (3), Jarmark Poleski otwarty, Targi meblowe w Swarzędzu 34 (3-4), Wystawa-Pokaz rzemiosła w Częstochowie 34 (4), Otwarcie Wystawy Metalowej i Elektrotechnicznej, Pierwsze wrażenie z wystawy, Wspólny wysiłek branży metalowej, Pawilon rzemiosła na Wystawie 35 (1-5), Wielki sukces Wystawy Metalowej i Elektrotechnicznej 36 (2), Drugie Targi meblowe w Swarzędzu 37 (2-4), W przededniu VIII Targów wołyńskich 37 (4), Prasa o pawilonie rzemieślniczym na Wystawie Metalowej i Elektrotechnicznej, Pan Minister W. R. i O. P. w pawilonie rzemiosła 37 (6), Nasze lasy na Targach Wschodnich 38 (2), VII Targi Wołyńskie 38 (3), Prasa o Wystawie Metalowej i Elektrotechnicznej, Ministrowie Przemysłu i Handlu Polski i Francji na Wystawie Metalowej i Elektrotechnicznej 38 (7), Małopolskie Targi rzemiosła na XVI Targach Wschodnich we Lwowie 40 (3-5), Wystawa rzemiosła we Lwowie 40 (7), Po Wystawie Metalowej i Elektrotechnicznej 42 (9), Odnaczenie Komitetu Wystawy Metalowej i Elektrotechnicznej 43 (11), Wystawa Betonarska 49 (8), 50 (9).

Narzędzia.

Trudności pracy organizacyjnej BOHR. Związku Izb w dziale produkcji narzędzi 12/14.

Sprawy celne i komunikacyjne.

W sprawie ceł w Syrii i Palestynie 7 (7), Podwyższenie stawek celnych w Palestynie 8 (9), Zniżka taryfy towarowej na przewóz mebli, Stała komisja usprawnienia przewozów w Ministerstwie Komunikacji 13 (14).

Kontyngenty.

Kontyngenty do końca r. towarów zakazanych dla przewozu 33 (7), Lista kontyngentów przywozowych 34 (5).

Ceny.

Obniżka cen spirytusu na cele produkcyjne, Szkodliwa tendencja zniżki cen 47 (3-4).

Spółdzielczość.

Chrześcijańska Spółdzielnia krawiecka „Odzież” 1 (8), O dalszy mandat nad spółdzielczością rzemieślniczą 31 (2-3), Stan organizacji ruchu spółdzielczego w rzemiosle 31 (3-4), Nowa spółdzielnia na terenie Izby wileńskiej 32 (6-7), Sprawa dalszej opieki nad spółdzielni rzemieślniczymi 42 (6-7), Spółdzielnie rzemieślnicze w Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo Gospodarczych 46 (9), Czy należy zmuszać spółdzielnie do fuzji. 46 (14).

Chałupnictwo, przemysł domowy i ludowy.

Przemysł ludowy domowy i chałupnictwo—Okólnik ministerialny i oświadczenie Naczelnika K. Sokołowskiego o (2-4), Okólnik o przemysle ludowym i pracy chałupniczej 7 (2-4), Okólnik o przemysle ludowym i pracy chałupniczej 7 (2-3), Sprawa chałupnictwa 24 (5-6).

Cechy.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu o cechach rzemieślniczych 10 (25-28), Chrońmy zabytki cechowe 14 (1-2), Kasy pogrzebowe przy cechach 32 (4-5), Z minionej chwały cechów 35 (2), Uprawnienia cechów 46 (15-16), O ożywienie działalności cechów 47 (4), W sprawie zawierania umów zbiorowych przez cechy 49 (6).

Handel złotem.

Ograniczenie handlu złotem a zainteresowane rzemiosła 24 (3-4), Okólnik Komisji Dewizowej w sprawie obrotu złotem, wyjaśnienie ministra P. i H. w sprawie obrotu złotem, Komisja do spraw obrotu wewnętrzn. 24 (4-5), Obrót złotem 24 (10), Nowe przepisy dewizowe i taryfowe 31 (4), Zakup złota 32 (8).

Eksport.

Zwiększenie możliwości eksportu średniego i drobnego przemysłu 23 (11), Uprawnienie Izby pomorskiej w sprawie eksportu do Gdańska 25 (11), Parę słów o eksporcie rzemieślniczym do Wielkiej Brytanii A. Kamiński 43 (10), Parę słów o eksporcie wyrobów rzemieślniczych do Wielkiej Brytanii A. Kamiński 45 (6).

Rzemieślnicy Polscy we Francji i Zjazdy Międzynarodowe.

Życie rzemieślników polskich we Francji 8 (8), Wyjazd Prezesa Związku Izb do Niemiec i Francji, 22 (7), Program 13 Kongresu Narodowego Rzemiosła Francuskiego 23 (10), Program uroczystości „Dzień Rzemiosła Niemieckiego” we Frankfurcie n/Menem 23 (10), Kongres rzemiosła Niemieckiego we Frankfurcie n/Menem 24 (6), Uroczystości rzemiosła niemieckiego 26 (3-7), 13 Kongres Rzemiosła Francuskiego 27 (2-4), Wręczenie dyplomów mistrzowskich czeladników we Francji 27 (5), Przedstawiciele rzemiosła węgierskiego w stolicy 29 (2), Międzynarodowy Zjazd Rzemiosła w Szwajcarii 40 (5-6), Międzynarodowy Zjazd Rzemiosła Szwajcarii 43 (4), Międzynarodowa wymiana towarów produkowanych przez rzemiosło A. Snopczyński 43

(4—9), Międzynarodowa Konferencja krajowych organizacji rzemieślniczych w Zurychu 44 (3), Zagadnienie międzynarodowej wymiany czeładzi i uczniów rzemiosła 44 (3—4), Rewizyta rzemiosła węgierskiego 45 (4 — 5), Spółki rzemieślnicze dla wykonywania dostaw i robót we Włoszech 45 (5—6), Organizacja międzynarodowej Obsługi Prasowej w rzemiośle 46 (7—8), Kształtowanie się cen w rzemiośle 49 (4—6), Z pobytu delegata Związku Izb Rzemieślniczych we Francji 50 (11—12),

Sprawy egzaminacyjne.

W sprawie minimalnego programu egzaminacyjnego w mularstwie i program egzaminacyjny 1 (13), Rozporządzenie Ministra wyznacza Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach i kursach zawodowych 4 (15—16), Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. o programie kursów pedagogicznych oraz kursów specjalnych 5 (20—21), Otwarcie pierwszych kursów zastępujących szkołę kształcącą zawodową, wędrownie kursy dokształcania zawodowego M. Rozowski 7 (10—11), Programy kursów pedagogicznych 7 (11—12), Program kursów dokształcających zawodowych S (15—16), Program kursu zawodowego dla zawodu piekarskiego 13 (19), Umowy o naukę, czas jej trwania, lata praktyki krótkoterminowe kursy dla kandydatów do egzaminu czeladniczego 15 (12—13), Rozwiązanie umowy o naukę rzemiosła 18 (21), Program kursu dokształcającego zawodowego dla zawodu piekarskiego dookończenie 21 (14—15), W sprawie praw nabytych, dokształcania uczniów rzemieślniczych na terenie b. zaboru rosyjskiego 22 (8—19), Absolwenci szkół rzemieślniczo - przemysłowych a egzamina czeladnicze 24 (4), Kurs dokształcający zawodowy dla szewców i fryzjerów 25 (26), O opłatach za egzamin dla eksternów w państwowych zakładach zawodowych 27 (9—10), Informacje o słusarsko-monterskich kursach wojskowo - przetwórczych dziennych 29 (11—12), Program egzaminacyjny czeladzi i mistrzów dla zawodu fryzjerskiego 30 (15 — 16), Komisje egzaminacyjne mistrzowskie przy szkołach budowlanych 32 (7), Kurs kucharzski w Wilejce 43 (6), Komisja egzaminacyjna przy szkołach majstrów budowlanych 34 (7), Komisja egzaminacyjna przy szkołach miejskich 36 (6—7), Uporządkowanie stosunków na kursach kroju i szycia 40 (2), W sprawie zwiedzania prywatnych kursów kroju i szycia 40 (8—9), Zakończenie kursu dla mularzy i szewców w Instytucie Naukowym Rzemieślniczym 49 (14—15).

Instytut Naukowy Rzemieślniczy.

Z Instytutu Badań dla Rozwoju Rzemiosła 1 (14—15), 2 (11—12), W sprawie budynku i mebli szkolnych 5 (21—22), Z Naukowego Instytutu Rzemieślniczego 12 (19—20), 14 (15—16), 15 (14—15), Z Naukowego Instytutu Rzemieślniczego — Zakończenie Pierwszych kursów dla Mularzy i Cieśli 15 (30—31), Ukonstytuowanie się Instytutu Naukowego Rzemieślniczego 30 (7—9), Zatwierdzenie statutu Instytutu Naukowego Rzemieślniczego 30 (10), Ostatnie posiedzenie Komisji Likwi-

dacyjnej b. Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej w Warszawie 44 (5—6), Trudności finansowe Instytutu Naukowego Rzemieślniczego 46 (8—9), Problem techniczno-zawodowego podniesienia rzemiosła W. G. 47 (1—2), Inauguracyjne posiedzenie Naukowego Instytutu Rzemieślniczego 48 (6), Inauguracja Instytutu Naukowego Rzemieślniczego W. G. 49 (1—2), Uroczyste otwarcie Instytutu Naukowego Rzemieślniczego 50 (2—5), Dzieje b. Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej Feliks Łopieński 50 (5—6), Program działalności Instytutu Naukowego Rzemieślniczego Bolesław Sikorski 50 (6—8), Poradnictwo techniczne W. Gordziałkowski 50 (12—13),

Podatek przemysłowy od obrotu.

W sprawie zmiany niektórych przepisów dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stemplowych 3 (10—13), W sprawie zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw 8 (10 — 11), Samorząd Rzemieślniczy o zryczałtowaniu podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw 8 (11), Memoriał w sprawie stawki podatku przemysłowego od obrotu 10 (28—30), Stawki podatku przemysłowego dla fryzjerstwa i golarstwa 10 (30), Kiedy pracownicy i zajęcia rzemieślnicze nie opłacają zryczałtowanego podatku 11 (24—25), Zryczałtowany podatek przemysłowy na lata 1936, 1937 12 (18 — 19), Zryczałtowanie podatku przemysłowego od obrotu za lata 1936—7 13 (18), Obrady Komisji Podatkowej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu 13 (18), Zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu za lata 1936—7 15 (10), W sprawie stosowania art. 8 pkt. 5 ustawy o państwowym podatku przemysłowym przy zatrudnianiu uczniów przemysłowych 17 (25), Uczniowie przemysłowi „terminatorzy” w oświeceniu prawa przemysłowego i ustawy o państwowym podatku przemysłowym 18 (27), W sprawie ulg przy sprzedaży własnych wyrobów na rynkach i odpustach 21 (13—14), W sprawie zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za lata podatkowe 1936—7 27 (22), Okólnik Ministra Skarbu w sprawie ulg o państw. podatku przemysłowym od obrotu w związku z akcją zwalczania bezrobocia 28 (3—9), Projekt rozporządzenia Ministra Skarbu do ustawy o państwowym podatku przemysłowym 28 (9), Okólnik Ministra Skarbu w sprawie ulg w związku ze zwalczaniem bezrobocia 28 (10), W sprawie ulg w państwowym podatku od obrotu 42 (8).

Świadectwa przemysłowe.

Świadectwa przemysłowe za rok 1936. Świadectwa przemysłowe dla zakładów cukierniczych 2 (7—10), O przedłużeniu terminu nabywania świadectw przemysłowych 2 (10—11), W sprawie nabywania świadectw przemysłowych na zakłady cukiernicze 3 (14), Świadectwa przemysłowe dla rzemieślników sprzedających swe wyroby na rynkach w dnie targowe i jarmarczne 8 (15), W sprawie świadectw przemysłowych kat. handlowej 8 (12), Świadectwa przemysłowe w zawodzie rzeźniczo - wędliniarskim 8 (12—13), Świadectwa przemysłowe w stolarstwie 8 (13—14), W sprawie ulg

przy nabywaniu świadectw przemysłowych w związku z akcją zwalczania bezrobocia 12 (17—18), W sprawie świadectw przemysłowych nabytych po terminie za rok 1936 14 (16), Reforma taryfy świadectw przemysłowych 16 (45—46), Ulgi w spłatach za świadectwa 27 (21), Reforma taryfy świadectw przemysłowych 27 (21—22), Samorząd Gospodarczy Rzemiosła 38 (5), Konferencja Związku Rzemieślników Chrześcijańskich 38 (5—6), Zagadnienie reformy świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych 39 (1—3), Konferencja informacyjna w Ministerstwie Skarbu 39 (3—4), W sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych 49 (12), Popieranie ruchu inwestycyjnego na Kresach Wschodnich 49 (12), Konferencja w sprawie świadectw przemysłowych 50 (14—16), Ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych 51 (6—8).

Księgi handlowe.

W sprawie badania ksiąg handlowych przedstawionych przez płatników 1 (11), Zaświadczenie uproszczonych ksiąg handlowych 2 (6), Uproszczone księgi handlowe 3 (9), Zaświadczenie uproszczonych ksiąg handlowych 3 (13—14), 4 (15), 49 (12), Konferencja w Ministerstwie Skarbu w sprawie księgowości uproszczonej 51 (6).

Podatek dochodowy.

3 (13), W sprawie kontroli podatku dochodowego 18 (17—18), Państwowy podatek dochodowy 19 (24), Dochód wolny od opodatkowania 22 (16), W sprawie ustawy o podatku dochodowym 22 (16), W sprawie ustalenia podstaw do wymiaru podatku dochodowego 34 (5), W sprawie obliczania podatku dochodowego 34 (6), W sprawie wymiaru podatku dochodowego 38 (6).

Komisja obciążeń i inne.

Posiedzenie Komisji obciążeń przy Związku Izb 25 (26), Konferencja podatkowa w Cechu Wędliniarzy 25 (26), Z pierwszego posiedzenia Komisji Obciążeń 26 (11—13), Konferencja w Ministerstwie Skarbu 26 (13—14), Ważne obrady Komisji Podatkowej 44 (12—13), Konferencja podatkowa w Związku Izb Rzemieślniczych 45 (6—7), Wymowa cyfr na tle tymczasowego porównawczego zestawienia wpływów 45 (7).

Biegli.

Praca i obowiązek biegłych w ramach obowiązującego ustawodawstwa podatkowego 4 (14), Listy biegłych 4 (14), Biegli do spraw podatkowych 15 (10), Powołanie biegłych 27 (22—23), Zebranie w sprawie biegłych 27 (23).

Podatek od nieruchomości.

Podatek od nieruchomości 3 (13), Podatek od nieruchomości 19 (24).

Odpisanie przedmiotów inwestycyjnych.

W sprawie jednorazowego odpisaniu przedmiotów inwestycyjnych 11 (24), Przedmioty inwestycyjne w rzemiośle 19 (24).

Podatek specjalny od wynagrodzeń.
15 (9—10).

Podatek od lokalu.

W sprawie wykonania dekretu o podatku od lokali i podatku od nieruchomości 10 (30), W sprawie podatku od lokalu 11 (25), W sprawie obniżeniu komornego oraz zamiany ustawy o ochronie lokatorów 14 (13—24), Dochośle rozporządzenie w sprawie podatku lokalowego, O przysunięciu terminu płatności 1-iej raty podatku od lokali za r. 1936, 18 (16—17), Podatek od lokali 19 (23), Zwolnienie urzędów samorządowych od podatku od lokali 27 (22), Lokale handlowe 40 (10), Wezwanie 44 (3).

Odpowiedzialność służbodawców za niewypłacenia podatku.

4 (13).

W sprawie amortyzacji.

41 (2—3), 40 (3),

Amnestie podatkowe.

W sprawie amnestii 4 (12—13).

Odsetki od zaległości podatkowych.

7 (7), W sprawie umorzeń drobnych zaległości podatkowych 11 (25), W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia o ulgach w spłacie zaległości podatkowych 29 (24),

Ordynacja podatkowa.

Zmiany w ordynacji podatkowej 3 (13).

Organizacja pomocy zimowej,

Organizacja pomocy zimowej 40 (2—4), Akcja pomocy zimowej dla bezrobotnych 42 (2—3), Do ogółu rzemiosła polskiego 44 (1), Skala opłat na rzecz bezrobotnych 44 (2), Pomoc zimowa bezrobotnym warunkiem powodzenia odbudowy gospodarczej Zbigniew Madeyski 45 (1—2), Rzemiosło poznańskie na pomoc bezrobotnym 45 (2), Odezwa Izby Rzemieślniczej w Stanisławowie 45 (3), Apel Pana Ministra Romana do przemysłu, kupiectwa i rzemiosła 45 (3—4), Musimy dopomóc bezrobotnym 47 (2—3), Pomóżmy bezrobotnym 48 (2), Pan Minister Przemysłu i Handlu o pomocy zimowej 49 (2), Ostateczne normy opłat na pomoc zimową 49 (3),

Ubezpieczenia.

O wysokości odsetek 1 (7—8), Obniżenie stawek za ubezpieczenie od wypadku, zatrudnieniu i chorób zawodowych 11 (34), Komisja dla uproszczenia techniki ubezpieczeń społecznych 11 (19), Z działalności Komisji Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Opieki Społecznej 17 (20), Wiadomość i ubezpieczeniowe 21

(12—13), Współczesne problemy ubezpieczeń społecznych w Polsce, 1.839.215 osób ubezpieczonych w Ubezpieczalniach Społecznych 40 (11), Z prac Podkomisji do prac techniki ubezpieczeń 44 (6), Prace i ubezpieczenia 48 (9—10), Ubezpieczenia i prace 49 (10—11),

Badania młodocianych.

Badanie młodocianych przystępujących do pracy 4 (6—9);

Bezpieczeństwo i higiena pracy

3 (14),

Przed 50 Numerem „Malarza”.

43 (15),

O godzinach handlu.

1 (7),

Cechowanie środków spożywczych.

Cechowanie środków spożywczych datą produkcji 1 (7),

Pracownicy sezonowi.

1 (7).

Końcowy termin kadencji ławników sądu pracy.

1 (7),

Roboty wzbronione młodocianym.

Roboty wzbronione młodocianym i kobietom Kazimierz Jaroszewski 1 (4—6),

Służba pracy młodzieży

43 (14),

Bezpłatne zatrudnienie terminatorów.

O uchyleniu zakazu bezpłatnego zatrudniania terminatorów 12 (8—9),

Bibliografia rzemieślnicza.

6 (8),

Egzaminy czeladnicze.

W sprawie zmiany przepisów dotyczących egzaminu na czeladnika 3 (14—15), Ułgowe egzamina czeladnicze 11 (25—26), Instrukcja w sprawie egzaminu na czeladnika 18 (20—21), Prace instruktora i praktyka czeladnicza 19 (20—23), Egzaminy czeladnicze 22 (18), Egzaminy czeladnicze terminatorów w warsztatach woj. skowych 26 (14—15), Uroszczone egzamina czeladnicze 38 (6—7), Uproszczone egzamina czeladnicze 41 (7—8), Opłaty za powtórny egzamin czeladniczy 48 (13),

Egzamina mistrzowskie.

W sprawie kursów przygotowawczych do egzaminów mistrzowskich 1 (10), W sprawie świadectw czeladniczych i mistrzowskich 1 (13), Odpisy dyplomów mistrzowskich i świadectw czeladniczych 8 (8—9), W sprawie egzaminów mistrzowskich 22 (17—18), Warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego 48 (14), Prawa nabyte do kształcenia terminatorów 48 (14),

Konferencje psychotechniczne.

Konferencje psychotechniczne 2 (5—6), Rzemiosło a poradnictwo zawodowe Kazimierz Jaroszewski 2 (6), Akcja poradni zawodowych 10 (31),

„Peteks”.

Z działalności „Peteksu” 12 (13—14),

Ułamkowa znajomość rzemiosła.

24 (7),

Przerwa w wykonywaniu praw nabytych

11 (2), 26 (3),

W sprawie powierzenia robót.

46 (9),

Posiedzenie Komisji Międzyizbowej.

43 (5 — 8),

Komisja dla badania przedsiębiorstw państwowych.

12 (9—10),

Ustawodawstwa przemysłowe.

15 (11 — 12),

Jak należy składać podania o pozwolenie na przywóz.

49 (6), 49 (7),

Sprawozdanie Związku Izb Rzemieślniczych.

34 (4),

O tych którzy powinni wrócić do życia rodzinnego.

32 (5—6),

Obrady Zjednoczenia Pracowników Rzemieślniczych.

43 (8 — 10),

Obowiązujące opłaty za druki i niektóre czynności Izb Rzemieślniczych.

27 (9),

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: $\frac{1}{4}$ strony — zł. 300, $\frac{1}{8}$ — zł. 160, $\frac{1}{16}$ — zł. 85, $\frac{1}{32}$ — zł. 45, $\frac{1}{64}$ — zł. 22.50. W tekście 25% drożej. Unieważnienie świadectw zł. 1.50.

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P.

Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona” Nowolipie 2.

Podatek specjalny od wynagrodzeń. 15 (9—10).

Podatek od lokalu.

W sprawie wykonania dekretu o podatku od lokali i podatku od nieruchomości 10 (30). W sprawie podatku od lokalu 11 (25). W sprawie obniżeniu komornego oraz zamiany ustawy o ochronie lokatorów 14 (13—24). Doniosłe rozporządzenie w sprawie podatku lokalowego. O przesunięciu terminu płatności I-ej raty podatku od lokali za r. 1936, 18 (16—17). Podatek od lokali 19 (23). Zwolnienie urzędów samorządowych od podatku od lokali 27 (22). Lokale handlowe 40 (10). Wezwanie 44 (3).

Odpowiedzialność służbodawców za niewypłacenia podatku.

4 (13).

W sprawie amortyzacji.

41 (2—3), 40 (3).

Amnestie podatkowe.

W sprawie amnestii 4 (12—13).

Odsetki od zaległości podatkowych.

7 (7). W sprawie umorzeń drobnych zaległości podatkowych 11 (25). W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia o ulgach w spłacie zaległości podatkowych 29 (24).

Ordynacja podatkowa.

Zmiany w ordynacji podatkowej 3 (13).

Organizacja pomocy zimowej.

Organizacja pomocy zimowej 40 (2—4). Akcja pomocy zimowej dla bezrobotnych 42 (2—3). Do ogółu rzemiosła polskiego 44 (1). Skala opłat na rzecz bezrobotnych 44 (2). Pomoc zimowa bezrobotnym warunkiem powodzenia odbudowy gospodarczej Zbigniew Madeyski 45 (1—2). Rzemiosło poznańskie na pomoc bezrobotnym 45 (2). Odezwa Izby Rzemieślniczej w Stanisławowie 45 (3). Apel Pana Ministra Romana do przemysłu, kupiectwa i rzemiosła 46 (3—4). Musimy dopomóc bezrobotnym 47 (2—3). Pomóżmy bezrobotnym 48 (2). Pan Minister Przemysłu i Handlu o pomocy zimowej 49 (2). Ostateczne normy opłat na pomoc zimową 49 (3).

Ubezpieczenia.

O wysokości odsetek 1 (7—8). Obniżenie stawek za ubezpieczenie od wypadku, zatrudnieniu i chorób zawodowych 11 (34). Komisja dla uproszczenia techniki ubezpieczeń społecznych 11 (19). Z działalności Komisji Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Opieki Społecznej 17 (20). Wiadomość i ubezpieczeniowe 21

(12—13). Współczesne problemy ubezpieczeń społecznych w Polsce, 1.839.215 osób ubezpieczonych w Ubezpieczalniach Społecznych 40 (11). Z prac Podkomisji do prac techniki ubezpieczeń 44 (6). Prace i ubezpieczenia 48 (9—10). Ubezpieczenia i prace 49 (10—11).

Badania młodocianych.

Badanie młodocianych przystępujących do pracy 4 (6—9).

Bezpieczeństwo i higiena pracy

3 (14).

Przed 50 Numerem „Malarza”.

43 (15).

O godzinach handlu.

1 (7).

Cechowanie środków spożywczych.

Cechowanie środków spożywczych data produkcji 1 (7).

Pracownicy sezonowi.

1 (7).

Końcowy termin kadencji ławników sądu pracy.

1 (7).

Roboty wzbronione młodocianym.

Roboty wzbronione młodocianym i kobietom Kazimierz Jaroszewski 1 (4—6).

Służba pracy młodzieży

43 (14).

Bezpłatne zatrudnienie terminatorów.

O uchyleniu zakazu bezpłatnego zatrudniania terminatorów 12 (8—9).

Bibliografia rzemieślnicza.

6 (8).

Egzaminy czeladnicze.

W sprawie zmiany przepisów dotyczących egzaminu na czeladnika 3 (14—15). Ulgowe egzamina czeladnicze 11 (25—26). Instrukcja w sprawie egzaminu na czeladnika 18 (20—21). Prace instruktora i praktyka czeladnicza 19 (20—23). Egzaminy czeladnicze 22 (18). Egzaminy czeladnicze terminatorów w warsztatach wojсковych 26 (14—15). Uroszczone egzamina czeladnicze 38 (6—7). Uproszczone egzamina czeladnicze 41 (7—8). Opłaty za powtórny egzamin czeladniczy 48 (13).

Egzamina mistrzowskie.

W sprawie kursów przygotowawczych do egzaminów mistrzowskich 1 (10). W sprawie świadectw czeladniczych i mistrzowskich 1 (13). Odpisy dyplomów mistrzowskich i świadectw czeladniczych 8 (8—9). W sprawie egzaminów mistrzowskich 22 (17—18). Warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego 48 (14). Prawa nabyte do kształcenia terminatorów 48 (14).

Konferencje psychotechniczne.

Konferencje psychotechniczne 2 (5—6). Rzemiosło a poradnictwo zawodowe Kazimierz Jaroszewski 2 (6). Akcja poradni zawodowych 10 (31).

„Peteks”.

Z działalności „Peteksu” 12 (13—14).

Ułamkowa znajomość rzemiosła.

24 (7).

Przerwa w wykonywaniu praw nabytych

11 (2), 26 (3).

W sprawie powierzenia robót.

46 (9).

Posiedzenie Komisji Międzyizbowej.

43 (5 — 8).

Komisja dla badania przedsiębiorstw państwowych.

12 (9—10).

Ustawodawstwa przemysłowe.

15 (11 — 12).

Jak należy składać podania o pozwolenie na przywóz.

49 (6), 49 (7).

Sprawozdanie Związku Izb Rzemieślniczych.

34 (4).

O tych którzy powinni wrócić do życia rodzinnego.

32 (5—6).

Obrady Zjednoczenia Pracowników Rzemieślniczych.

43 (8 — 10).

Obowiązujące opłaty za druki i niektóre czynności Izb Rzemieślniczych.

27 (9).

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: $\frac{1}{4}$ strony — zł. 300, $\frac{1}{8}$ — zł. 160, $\frac{1}{16}$ — zł. 85, $\frac{1}{32}$ — zł. 45, $\frac{1}{64}$ — zł. 22.50. W tekście 25% drożej. Unieważnienie świadectw zł. 1.50.

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P.

Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona” Nowolipie 2.

